

lika olika

► MÖJLIGHETEN ATT FÖRBLI ◀

Det här är en tidning som handlar om arkitektyrkets bredd. Att arkitekter har möjlighet att vara olika, lika olika inom yrket som utanför.

Tidningen är till dig som läser på arkitektur, till dig som precis är färdig, till dig som funderar på att söka programmet eller till dig som har ett intresse för yrket i allmänhet.

Den innehåller tankar om utbildningen, reflektioner, vad man kan göra när man är färdigutbildad och olika vägar man kan välja för att nå dit man vill.

Jag valde att göra en tidning för att informationen skulle vara lättillgänglig och inspirera läsaren på olika sätt; genom bild, ord, layout och illustrationer.

TRE MINUTER AV LYCKA OCH ETT ÅR PÅ FOLKHÖGSKOLA

Sista vårterminen på gymnasiet var jag förväntansfull inför att arkitektprovet skulle släppas så att jag kunde söka till Chalmers. I hemuppgiften skulle man använda sig av sin favoritmaträtt och förvandla till ett mönster. Jag satt hemma hos mina föräldrar och funderade och förberedde. De röda paprikaskivorna i maträtten blev till blommor och efter några dagar packade jag in mina A3-ark i brun papp och lade på postlådan. Jag hade märkt paketet med mitt valda motto: Sommar 7777. Tiden gick och det blev bal, student och sommar. Jag kollade mailen ofta och nervös och dagarna passerade. Det kan vara enkelt att så här i efterhand fundera på varför jag inte gick in och kollade på arkitektprovets hemsida när jag efter någon vecka in i juni fortfarande inte hade fått något mail. Jag var helt enkelt så säker att det var ett mail jag väntade på så jag fortsatte att vänta. Efter ytterligare några dagar gick jag ändå in på arkitektprovet.nu för att se om det kommit ut någon information. Jag fantiserade och funderade på om det var extra svårt att välja ut proven just detta året eller att någon i juryn kanske blivit sjuk? Men istället för en förklaring till varför svaren dröjt stod det med stora bokstäver att bedömningen var klar. Under följde en lång lista. Jag stelnade till och läste de stora bokstäverna igen. Efter varje motto hade de skrivit ut om man var vidare till de fortsatta provdagarna eller inte. Jag började skrolla neråt i listan och reagerade på vissa nummer som många valt. 0001, 1234, 2006... Det började närma sig och tillslut såg jag. 7777 och sommar -jag var vidare! Jag vågade knappt tro det. Jag kände mycket; glädje, lättnad, lugn, nervösitet, energi. Och det varade i 3 minuter. Jag skrollade tillbaka upp för att få information om var och när jag skulle befinna mig på Chalmers inför de fortsatta provdagarna. 17:e & 18:e Juni kl 9-16 stod det. I min sommarlovsförvirring hann jag tänka att det var precis i tid som jag fick reda på det och tog upp telefonen. Jag tittade på skärmen, i vad som kändes flera sekunder, innan jag förstod vad det stod. Telefonen visade 18:e Juni 13:43. Jag hade missat provdagarna.

Eftersom jag inte hade sökt några andra utbildningar började jag se mig omkring vilka alternativ som fanns. Jag började ringa runt till folkhögskolor med textil- och bildinriktning för att fråga om de hade några platser över. På Mullsjö folkhögskola hann jag prata med receptionisten precis innan hon lämnade över till sommarvikarien, och fick veta att textilklassen hade en plats över. Så istället för att lära känna Göteborg tillsammans med blivande arkitekter tillbringade jag året ute i Smålands skogar. Jag tryckte tyg och sydde, lärde mig mer om foto och gick en kurs i silversmide. Jag tog sånglektioner, målade kroki och hade tillgång till all möjlig sorts utrustning. Året blev en bekväm förberedelse inför utbildningen och i efterhand känns det som en bra start. Jag fick prova saker jag aldrig gjort innan och behövde inte känna någon som helst press. Vi fick ofta uppgifter som skulle innehålla en viss teknik eller ett visst material och utöver det fick vi sedan göra precis vad vi ville, så länge man kunde förklara hur man tänkt och varför.

På våren åkte jag hem till mina föräldrar med årets hemuppgift utskriven i väskan. Jag låste in mig över påsklovet och producerade, skickade in och kom ihåg rätt datum. Och här är jag nu, en arkitektutbildning senare. Hej och välkommen till mitt examensarbete.

agnes regina hammar

Tre minuter av lycka och ett år på folkhögskola	3
Innehåll	4-5
Till dig	6
Att komma in på arkitekturutbildningen	7
Chalmers upplägg och starka minnen	8
Vem är jag?	9
Examinerade arkitekter sedan 2007	10-11
Olika möjligheter	12
Lediga jobb i Sverige	13
Hej 13? olika arkitekter	14
Hej Stellan Westerberg	15
Wahiawa, Hawaii	16-17
Vilka läser till arkitekt?	18
Citat ??	19
Jag gillar 1, är det därför jag har blivit arkitekt?	20
Hej Lisa Bomble	21
Om vi inte blivit arkitekter	22-23
Hej Kajsa Sperling	24
Tips I	25
Vad relaterar människor till "arkitekt"?	26-27
Hej Katarina Bonniver	28
Jag gillar 2, är det därför jag har blivit arkitekt?	29
Min process	30-31
Intervju: A.real Arkitektur	32-33
Hej Per Blomberg	34
Jag gillar 3, är det därför jag har blivit arkitekt?	35
Övertid?	36
Hej Eva Helgesson	37
Citat Hedvig Olsson	38
Vad anser du vara viktiga egenskaper hos en arkitekt?	39-41
Kommunikation	42
Citat Gunilla Linde Bjur	43

Hej Hedvig Olsson	44
Tips II	45
Citat Katarina Bonniver	46
Varför Okidoki?	47
Varför White?	48
Hej Gunilla Linde Bjur	49
Jag gillar 4, är det därför jag blivit arkitekt?	50
Presentera & Redovisa	51
Madrid, Spanien	52-53
Hej Amanda Werger	54
Jag gillar 5, är det därför jag blivit arkitekt?	55
Intervju: Gert Wingårdh	56-60
Hej Pål Røjgard Harryan	61-62
Note to self	63
Hej Per Thufjell	64
Tips III	65
Peking, Kina	66
Miljö	67
Gerts Tomatsås	68
Jag gillar 6, är det därför jag blivit arkitekt?	69
Tips IIII	70
Andra vägar för att bli arkitekt	71-74
Hej Claes Caldenby	75
Jag gillar 7, är det därför jag blivit arkitekt?	76
Citat: ??	77
Vilken arkitektur uppmärksammas?	78
Hej Kami Petersen	79
Tips IIIII	80
Reportage: Cameron Sinclair?	81-82
Logik	83
Jag gillar 8, är det därför jag blivit arkitekt?	84
Hong Kong, Kina	85-86
Hej Tor Lindstrand	87
Hej mig själv från framtiden	88
Tack till	89

I Sverige finns arkitekturprogrammet på fyra orter; Lund, Göteborg, Stockholm och Umeå. Utbildningen är fem år lång vilket motsvarar 300 högskolepoäng. 30 hp motsvarar en termins arbete på 20 veckor. Under utbildningen är det vanligt att ta ett eller flera års uppehåll för att göra praktik. Oftast väljer man att ta uppehåll efter de tre första åren. För att söka in till arkitektutbildningen i Sverige har man tre olika alternativ.

Först och främst kan man, som till alla andra utbildningar, söka med sina gymnasiebetyg eller genom högskoleprovet. För att komma in på betyg behöver man, förutom grundläggande behörighet, också Matematik C, Naturkunskap B/Fysik A och Kemi A och Samhällskunskap A. I de nya betygssystemet med meritpoäng skiljer man på dem som använder sina gymnasiebetyg som de är efter gymnasiet och de som väljer att läsa upp dem. Höstterminen 2013 behövde man ha minst 21,74 i medel, utan komplettering och minst 22,10 med komplettering. Söker man via högskoleprovet krävdes till höstterminen 2013, ett resultat på minst 1,65 för att komma in. Svårast var det att komma in i Stockholm.

Som ett tredje alternativ kan man också söka till utbildningen via arkitektprovet. Varje vår släpps en hemuppgift på arkitektprovet.nu, som alla med behörighet från gymnasiet kan göra och skicka in. Uppgiften skickas till en av skolorna, inte nödvändigtvis ditt förstahandsval. Går man vidare från hemuppgiften väntar ytterligare uppgifter under två provdagar på plats på en utav skolorna. Provdagarna fokuserar först och främst på din kreativitet och hur du knyter ihop resultatet i din presentation. Uppgifterna delas ut successivt under dagarna beroende på hur lång tid de beräknas ta. Det kan vara allt ifrån en halvtimme där de vill se något spontant till mer komplicerade uppgifter som du får flera timmar på dig att genomföra. Därefter bedöms proven av en jury som graderar dem utifrån en skala, som sedan avgör vilka som kommer in.

Varje skola bestämmer själv hur många elever de tar in via arkitektprovet. I Lund, Stockholm och Umeå är det upp till 33% av platserna som fylls via provet och i Göteborg är det upp till 40%. Exakt hur många som tas in beror på kvaliteten på proven men i teorin har man alltså lika god chans att komma in på arkitektprovet som via betyg eller högskoleprovet.

På Chalmers hemsida finns en fördelning mellan 8 olika ämnesområden som utbildningen består av. 36% byggnadsgestaltning, 15% byggnadsteknik, 11% stadsbyggnad & -gestaltning, 10% konstillaborationer, 9% arkitekturhistoria, 8% arkitektur- & designteori, 6% design för hållbar utveckling och 5% designmetod & process. Mellan de olika skolorna kan det finnas vissa skillnader.

Jag började på Chalmers hösten 2007. När jag var klar med min kandidatexamen (3 år) tog jag ett års uppehåll och arbetade som byggsamordnare för att få en större insikt i byggprocessen, med perspektiv utifrån byggarbetsplatsen. Under uppehållet spenderade jag också 3 månader på en humanitär organisation på Hawaii. Utifrån den här fördelningen av innehåll i kurserna och den praktik jag har gjort, är jag snart färdigutbildad. Mina starkaste minnen från utbildningen är:

- Under de första veckorna när vi får höra att vi nu klarat av det som är svårt med utbildningen, att komma in.
- När en föreläsare under andra året titulerar oss som Sveriges elit, jag går hem och funderar på att hoppa av.
- I trean när jag blir utskälld under ett kritiktillfälle så att kritikern senare får gå upp och be om ursäkt inför gruppen.
- En föreläsning i presentationsteknik när föreläsaren äter korb med bröd för att demonstrera vad vi kommer att komma ihåg.
- När jag inser hur mycket presentationen och layouten avgör hur ett projekt bemöts.
- Under en föreläsning om BO01 när vi får höra om hur nybyggda hus behöver renoveras innan husen bredvid hunnit bli klara.
- Insikten av hur mycket som kan och går fel på en byggarbetsplats
- insikten i att allt allt (!) är kommunikation.

JAG

JAG ÄR: SNART ARKITEKT

JAG VILL: ARBETA MED NÅGOT SOM ÄR KREATIVT

JAG KAN: LÖSA PROBLEM OCH SE SAKER MED NYA ÖGON

JAG HAR: EN KONSTNÄR TILL MOR OCH EN INGENJÖR TILL FAR

JAG ORKAR: SLUTSPURTA

JAG BRUKAR: SÄGA IFRÅN OM JAG INTE HÅLLER MED

JAG TYCKER: ATT ARKITEKTUR BORDE VARA FÖR ALLA

JAG BORDE: LÄSA MER BÖCKER

JAG GILLAR: MÖNSTER, FÄRGER OCH FORMER

JAG ÄLSKAR: ATT SKAPA

JAG ÄR INTE: SVÅR

JAG VILL INTE: BLI FÖR GAMMAL

JAG KAN INTE: SLÄPPA EN BRA IDÉ

JAG HAR INTE: VÄRLDENS BÄSTA MORGONHUMÖR

JAG ORKAR INTE: FORMULERA MIG FINT NÄR JAG ÄR TRÖTT

JAG BRUKAR INTE: VARA RÄDD

JAG TYCKER INTE: ATT TEKNIK SKA KRÅNGLA

JAG BORDE INTE: HA BÖRJAT DRICKA KAFFE

JAG GILLAR INTE: ATT SITTA FAST

JAG ÄLSKAR INTE: NEGATIVA MÄNNISKOR

SEDAN JAG BÖRJADE
PÅ CHALMERS HAR

1106

STUDENTER TAGIT
EXAMEN I SVERIGE

GÖTEBORG

STOCKHOLM

LUND

UMEÅ

07
08

$$38 + 18 = 56$$

$$52 + 35 = 87$$

$$38 + 26 = 64$$

$$0 + 0 = 0$$

TOTALT: 207 ST

08
09

$$36 + 14 = 50$$

$$46 + 39 = 85$$

$$24 + 19 = 43$$

$$0 + 0 = 0$$

TOTALT: 178 ST

09
10

$$36 + 15 = 51$$

$$30 + 23 = 53$$

$$31 + 19 = 50$$

$$0 + 0 = 0$$

TOTALT: 154 ST

10
11

$$31 + 37 = 68$$

$$60 + 33 = 93$$

$$28 + 19 = 47$$

$$0 + 0 = 0$$

TOTALT: 208 ST

11
12

$$38 + 27 = 65$$

$$59 + 37 = 96$$

$$22 + 14 = 36$$

$$0 + 0 = 0$$

TOTALT: 197 ST

12
13

$$33 + 11 = 44$$

$$39 + 34 = 73$$

$$29 + 14 = 43$$

$$1 + 1 = 2$$

TOTALT: 162 ST

När man precis har slutat gymnasiet och funderar på vad man ska bli, är det svårt att veta vad olika yrken egentligen innebär. En sjuksköterska tar hand om människor och en lärare undervisar, men självklart också mycket annat. Att förstå vad ett yrke *kan* innebära är svårt innan man satt sig in i det ordentligt eller själv fått uppleva det. Jag bestämde mig ganska sent för att jag ville bli arkitekt. Jag visste att jag ville bli något kreativt, men inte riktigt vad.

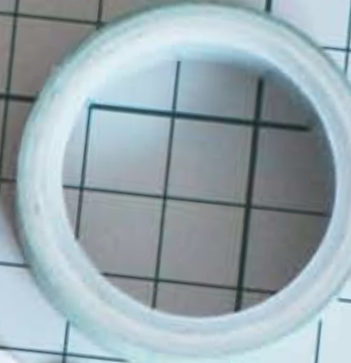
Varje år hämtar ca 150-200 studenter ut sin arkitecturexamen i Sverige. Det är en siffra som kommer öka de närmaste åren då Umeås universitet, som startade 2009 också kommer börja examinera sina första klasser.

På Sveriges Arkitekters hemsida läggs det ut ca 15 nya jobbannonser i månaden. Utgår man ifrån den siffran finns det alltså ca 180 lediga jobb på ett år. Av de jobben vänder sig mer än hälften till arkitekter med arbetslivserfarenhet. Utöver det är *Arkitekt* inte en skyddad titel i Sverige, det vill säga att det finns många verksamma inom yrket som inte har en kandidat eller master i arkitektur. Det gör att konkurrensen hårdnar ytterligare.

Men yrket arkitekt är brett. Det innehåller så mycket mer än att *rita hus* och det kan vara svårt att förstå från början. Arkitektur handlar om människor, om att hitta lösningar, förstå sig på en situation eller en plats, om att kommunicera och att tillföra något. Om estetik och form, om presentationsteknik och om att förmedla sina idéer. Och det handlar om att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

Kanske hade jag tur att jag hamnade här, eller så har mitt intresse för de här områdena helt enkelt vuxit fram eftersom jag har ägnat mig åt det. Antagligen är det en kombination. Något av det man gillar finns i mycket och ibland fastnar man för något nytt.

Att förstå bredden i ett yrke, ger dig möjligheter att utgå ifrån det som engagerar dig mest och sedan hitta din egen väg. Så utöver de traditionella 180 annonserna som du kan svara på finns det minst lika många alternativ till att välja mellan. Det är upp till dig. Och det kan vara bra att veta.

1 ST
- GÄVLE 2 ST
1 ST
- STOCKHOLM 10 ST
1 ST
1 ST
2 ST GÖTEBORG
1 ST
1 ST
1 ST
1 ST
1 ST
1 ST
1 ST

28/11-13

TOT: 28 ST
JOBB *

hej Stellan Westerberg, kommunanställd som brinner för dialog s.13
hej Tor Lindstrand, lärare på KTH och egen företagare s.16
hej Kajsa Sperling, ljusdesigner på White s.23
hej Per Blomberg, kommunanställd som arbetar med biologisk mångfald s.28
hej Katarina Bonnevier, egen företagare och programledare för "fasad" i p1 s.37
hej Hedvig Olsson, egen företagare på 80% s.40
hej Amanda Werger, lärarassistent och biodlare s.46
hej Gunilla Linde Bjur, egen företagare och professor i arkitekturhistoria s.54
hej Lisa Bomble, doktorand på chalmers s.58
hej Petra Gipp, egen företagare som brinner för god arkitektur s.63
hej Pär Thufjell, egen företagare med ett helhetsfokus s.66
hej Pål Røjgård Harryan, egen företagare och möbeldesigner s.69
hej Kami Petersen, kodar hemsidor och har ett politiskt engagemang s.75
hej Claes Caldenby, professor och lärare på Chalmers s.81
hej Eva Helgesson, egen företagare med fokus på tillgänglighet s.85

hej
Stellan Westerberg

vem är du?

En socialt engagerad malmöpojke på 55 "årar"
Jag arbetar gärna med projekt som ligger
nära mina frihidsintressen

när, var och till vad har du utbildat dig?

Jag beslände mig tidigt (vet faktiskt inte riktigt
Varför...) läste arkitekturutbildningen i Lund

vad arbetar du med idag?

Stadsplanering, särskilt med förmedling av
miljöprogram särskilt med dialog med
boende o verksamheter i befintliga stads-
delar

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Förbättra förhållandena i stadsdelarna
som är "bortglömda"

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Det handlar mycket om dialog
med boende o verksamheter som
"transformeras" till översikts- o detaljplaner

vad är det bästa med ditt jobb?

Allt få arbeta med angelämpliga
arbetsuppgifter att träffa många
olika slags människor, att "bygga"
den goda staden

vad är det sämsta med ditt jobb?

Stress, känsla av
otillräcklighet

vad brinner du för?

att arbeta mot orättvisor
att bygga "rum" som
underlättar ett fungerande
socialt liv.

vad är ditt drömmuppdrag?

Jag har faktiskt
mina drömmuppdrag!

vad önskar du att du visste när du tog examen?

När man är 23-24 är man
våldigt ung... med åren blir man
allt tryggare TRO PÅ DIG SJÄLV

något annat tips du vill dela med dig av?

engagera dig även
i förändringsarbete på andra
sätt miljörelaterat, politik. Vi är sociala
• allt är politik (MEN INTE
som en
"epo tripp"
i en social
varuslag)

var hittar man dig?

Stellan.Westerberg@malmo.se

040-342275

MAUI, HAWAII

NO
PARKING
ANY
TIME
↔

30
↙

Do Not Block

hej

DR LINSTKAND

vem är du?

JAG ÄR FYRTIOFEM ÅR, HAR TRE BARN OCH BOR I EN FÖRORT UTANFÖR STOCKHOLM. ARBETAR I GRÄNSLANDET MELLAN ARKITEKTUR, KONST OCH PLANERING, OFTA TRÖTT

när, var och till vad har du utbildat dig?

GLAD

JAG GICK PÅ ARKITEKTURSKOLAN KTH MELLAN 1971 TILL EXAMEN 1977. GICK OCKSÅ ETT ÅR PÅ STATLICHE AKADEMIE DER BILDENDE KUNST I STUTTGART. INNAN OESS KONSTVETENSKAP PÅ SV.

vad arbetar du med idag?

JAG ÄR LÄRARE PÅ KTH, A OCH FÖRSKARE PÅ SÖDERÖMNS HÖGSKOLA, ÄVEN DELÄSARE I LLP ARKITEKTURKONTOR. SAMTIDIGT GÖR JAG EN DEL ANDRA PROJEKT I GRÄNSLANDET MELLAN ARKITEKTUR OCH KONST.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

JAG TROR ARKITEKTUR ÄR AVGÖRANDE FÖR HUR VI UTVECKLAS SOM INDIVIDER OCH SOM SAMHÄLLE. JAG FÖRBJÖR UTVECKLA PROJEKT OCH METODER SOM STIMULERAR FRAMTIDENS ARKITEKTUR.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

JUST NU FÖRSÖKER JAG MEST VARA SÅ EFFEKTIV SOM MÖJLIGT, ARBETAR MED TRE-FYRA SAKER SAMTIDIGT. FÖRSÖKER VARA SMART SA ATT DET BLIR NÅGON TID ÖVER FÖR FANTASTISKT ARBETE. SKRIVER.

vad är det bästa med ditt jobb?

JAG HAR PRIVILEGIET ATT SJÄLV FÖRÄTA MINA ARBETSUPPGIFTER, ALLTILLKONTAKT OCH ANSVAREN ÄR MINA EGENA. JAG FÅR MÖJLIGHETEN ATT TRÄFFA MÅSSA INTRASSANTA OCH STIMULERANDE MÄNNISKOR VÄRDE DNA.

vad är det sämsta med ditt jobb?

MED MÅNGA ARBETEN FÖLJER MYCKET ADMINISTRATION, SOM ÅTER UPP TIDEN FÖR ATT GÖRA DET VIKTIGASTE. UPPLEVER ATT MER OCH MER TID GÅR ÅT TILL ADMINISTRATION.

vad brinner du för?

DET MESTA AV VAD JAG KAN OCH TÄNKER KÄNNA ARKITEKTUR, HAR JAG LÄRT MIG I SAMTAL MED STUDENTER OCH KOLLEGOR. JAG HOPPAS FÅ FORTSÄTTA VARA LÄRARE.

vad är ditt drömuupdrag?

ATT GÖRA NÅGOT SOM JAG INTE HAR EN ANING OM HUR. ATT FORTSÄTTA GÅ VILSE, ATT FÅ PRODUCERA NY KUNSKAP.

vad önskar du att du visste när du tog examen?

ATT ARKITEKTUR ÄR ETT MYCKET BREDT ÄMNESOMRÅDE ÄN VAD ARKITEKT OCH BYGGINDUSTRI VILL LÄTA VARA GÄLLANDE. ARKITEKTUR SOM FÄLT KOMMER ATT FORTSÄTTA EXPANDERA.

något annat tips du vill dela med dig av?

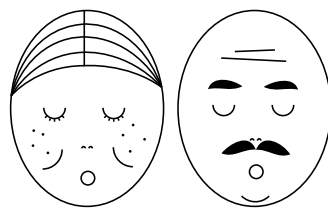
DRÖM. ARTIKULERA. GÖR. REFLEKTERA. DRÖM. ARTIKULERA. GÖR

var hittar man dig?

WWW.THIS-IS-ECONOMY.COM

TIPS I

SKALGUBBAR

Teodor Javanaud Emdén utbildar sig till arkitekt på Chalmers och driver sidan *skalgubbar.se*. Sidan erbjuder högupplösta, frilagda människor i olika positioner som är gratis för vem som helst att ladda ner. Perfekt om du inte orkar, vill eller hinner klippa ut egna personer till dina perspektiv. Sidan uppdateras kontinuerligt och under *news* kan man också se aktuella projekt där skalgubbarna använts från arkitektkontor världen över. Många av skalgubbarna som finns att ladda ner är studenter på Chalmers, då Teodor ofta använder sig av sina vänner. För den som vill stödja arbetet finns även möjlighet att donera valfri summa.

VAD ÄR DET FÖRSTA DU TÄNKER PÅ NÄR DU HÖR "ARKITEKT"?

Det kan vara intressant att höra människors första reaktion på något. Vad det första någon relaterar någonting till är. Under hösten 2013 ställde jag frågan till 46 personer i olika åldrar och inom olika yrken för att få en uppfattning om vad människor relaterar yrket och ordet *arkitekt* till.

Av de tillfrågade svarade mer än hälften byggnad eller hus. 13% tänkte på ritningar eller att rita. 7,2% formulerade sig med ord som beskriver resultatet som tilltalande, fint eller vackert. Ord som pretentiös och seriös förekom. 3,6% relaterade till Ted Moseby och *how I met your mother*. En del relaterade till någon de kände, ett företag eller ett speciellt projekt. En person nämnde *kreativ* och en person *fantasi*. Olika inriktningar inom arkitektur som inredning och trädgård kom upp. Alla visste inte vad en arkitekt gör.

I diagrammet till höger har jag delat in svaren i 7 olika kategorier. Utöver hus/byggnad-kategorin tänkte de flesta på olika delar av processen. Som *ritningar, datorer, kreativitet, fantasi* och *design*.

tilltalande beskrivning	hus/den som ritas hus		det som blir till
	byggnad		
	bostäder		
	skyskrapa		
	fina byggnader		
	vackra hus		
	mycket fint		
	hus+trädgård		
	uteplatser		
	inredning		
en arkitekt/ett kontor	IT arkitekt		olika grenar av arkitektur
	how i met your mother		
	min syster		
	niagara		
	emporia		
uppfattning om yrket/arkitekter	danmark		speciell plats eller byggnad
	pretantiös		
	seriös		
	tråkigt		
	ritningar		
	datorer		
	fantasi		
	kreativitet		
	design		
	?		
			processen

I dagens samhälle pratar vi mycket om hållbar utveckling. Jag ser det som en förutsättning att tänka långsiktigt och ta tillvara på möjligheterna vi har, ändå har jag lite svårt att förhålla mig till uttrycket. Det är svårt att definiera innebörden och jag upplever att det finns vissa saker som man *ska* tänka på och andra som man missar helt eftersom de ännu inte blivit uppmärksammade. Fokus hamnar istället på hur man framstår på pappret. Jag ska ta ett exempel.

Som jag nämnde i början av tidningen är ett av mina starka minnen från utbildningen en föreläsning om BO01 i Malmö. Föreläsaren berättade om en situation som han varit med om. Arkitektkontoret ville använda sig av stora glaspartier som skulle upplevas ram-lösa. Kontoret arbetade fram en detalj för mötet mellan fönster vägg och ritningarna skickades till en konsult som skulle se över lösningen. Konsulten återkom med en invändning mot detaljen och förklarade att eftersom byggnaden kommer utsättas för svåra väderförhållanden då tomtens ligger precis intill havet skulle det tränga in fukt och förstöra väggen. Problemet var att kontoret hade en deadline och när de insåg att lösningen inte skulle fungera hade de helt enkelt inte tid att göra något åt det. De skickade därför in ritningar, väl medvetna om problemet och byggnaden påbörjades.

Den här föreläsningen gjorde stort intryck på mig och även om jag förstår problematiken, mer efter att själv ha arbetat på en byggarbetsplats, blir jag irriterad. Det *är* komplicerat att genomföra ett bygge, men så här borde det inte få gå till. När vi fick höra om situationen skulle byggnaden just påbörja en omfattande renovering för att åtgärda problemet.

Jag tror att det är väldigt viktigt att försöka tänka utanför ramarna inom hållbar utveckling. Vill vi tänka på framtiden på riktigt behöver vi vara tydligare. Beslut som inte fattas utifrån bästa omtanke för framtiden borde lyftas upp tydligare, eftersom grunderna till beslutet borde vara försvarbara. Ofta framställs miljövänliga alternativ som perfekta eftersom ingen vill prata om nackdelarna. Vad skulle ha hänt om kontoret förklarade situationen för beställaren och vad den punktliga byggstarten skulle innebära i längden? Jag vet inte, men förhoppningsvis skulle de i allafall sett över alternativen. För är det något slags hållbart tänk som en beställare förstår sig på så är det den ekonomiska. Och jag tvivlar på att han höll sin budget.

Frågar man någon vad hållbar utveckling innebär för dem får man ofta många vinklar av hållbarhet, vilket jag tror är bra. Att tänka hållbart är ett omfattande förhållningssätt och det är viktigt att jobba för en bred och långsam hållbar utveckling. Upptäcker vi plötsligt att vi har hittat en lösning som går att applicera överallt bör vi se det som ett varningstecken. Hållbar utveckling är tusen förbättringar överallt och hela tiden. Tillexempel:

Sara Göransson, arkitekt på Nyréns som driver frågor om social hållbarhet

Vad innebär hållbar utveckling för dig?

Jag brukar referera till hur indianerna tänker. De försöker tänka 7 generationer framåt, vilket är ca 200 år. Vad innebär det som jag gör idag om 200 år? Man måste tänka långsiktigt när det handlar om hållbarhet. Idag försöker vi tänka 40-50 år in i framtiden, men det är för kortsiktigt. Hållbar utveckling ska inte lämna någon bakom eller utanför, vi är beroende av varandra och alla arter ska tänkas in.

Vad gör ni som företag för att bidra till en hållbar framtid?

Vi vill att hållbarhet ska genomsyra arbetet och vara ett generellt tänk. Hållbar utveckling har många perspektiv; ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Varje projekt inleds med ett forum där vi tar upp vilka parametrar som är specifika i just det projektet. Eftersom vi jobbar mot en beställare är de ofta de som ställer kraven för vilken nivå av hållbarhet byggnaden ska uppnå. Vår roll är också att försöka påverka.

Nicklas Sjöstedt, ingenjör på Sweco architects och ansvarig över 3d visualisering

Vad innebär hållbar utveckling för dig?

Personligen är det allra viktigaste att man trivs i området. Det ska fungera i praktiken. Ska man bygga en ny stadsdel ska det finnas parkering, dagis, skola och ställen att gå ut på och njuta av grönområdena. Det viktigaste är inte om man får betala 50 kronor extra eller inte som det har sett ut historiskt sett. Den sociala hållbarheten är svårt att mäta.

Vad gör ni som företag för att bidra till en hållbar framtid?

Jag jobbar inte direkt med samhällsplanering utan med visualiseringen i samband med planeringen men tycker att 3d modeller används för lite idag överlag. När man använder sig av 3d modeller kan man göra massor av olika simuleringar. Vind, vatten, sol och hur det påverkar beroende på vilka material man använder. När man planerar 2000 nya bostäder är det ett bra verktyg för att det ska bli så optimalt som möjligt. Det är inte alltid som kunderna vill betala för det eftersom det blir dyrare och de inte behövt använda sig av det innan. Kanske är det större företag som Sweco och VSPs ansvar att pusha kunderna till de alternativen. Förutom väder och energisimuleringar kan man till exempel släppa ner 5000 människor i en modell och se hur de rör sig och hur området fungerar. Människornas beteende i modellerna är baserade på forskningsstatistik och de kanske inte alls använder de torget som du tänker dig. Det är en hjälp för den sociala hållbarheten eftersom det är svårt förutse den. Hur mäter man om någon trivs? 3d modellering och simuleringar är framför allt en hjälp. Det betyder inte att man ska förlita sig på det 100% men det hjälper en att se om man är helt fel ute eller ganska rätt.

Linn Dahlberg, arkitekt kvalitet och miljöchef på Tengbom

Vad innebär hållbar utveckling för dig?

Jag tycker att det är en jättesvår fråga eftersom det finns så mycket olika dimensioner i det. Jag skulle säga att det är en förutsättning för livet. I allt vi gör. Har du inte en hållbarhet med dig så kommer du inte kunna fortsätta ditt liv. Hållbarhet är en grundläggande förutsättning. Utifrån arbetslivet måste du ha en hållbarhet och titta på olika resurser du använder dig av och den sociala hållbarheten. Och såklart den ekonomiska. I ditt sätt att leva hemma måste du ha en hållbarhet i allt ifrån din relation till din familj, dina barn till hur du använder dina pengar och konsumerar. Hållbarhet är en förutsättning för att kunna verka.

Vad gör ni som företag för att bidra till en hållbar framtid?

Som företag försöker vi att integrera hållbarhet i alla projekt. Allt mellan stadsplanering till skapande av nya byggnader och möblering i byggnaderna. Vi vill få in det i alla skeden vi är verksamma inom. Dels genom flexibilitet så att byggnaden eller områdena har en bibehållen kvalitet under långa tidsperioder. Dels genom rent miljömässiga kvaliteter som naturresurser och energi. Både att man tänker på att man har en låg resursanvändning under byggperioden men också att man skapar förutsättningar för låg resursanvändning när byggnaden är i bruk. Gäller det stadsplanering kan man titta på minimering av transporter. Gäller det hus är det material och energin som driver huset. Sen är det också viktigt med den sociala hållbarheten. Att se på de människor som kommer använda områdena och vistas i husen. Jag skulle också säga att det är en förutsättning att man har en ekonomisk hållbarhet. För att skapa en långsam och långsiktig hållbarhet är den ekonomiska biten jättviktig.

Jag gillar att fota, dokumentera och fundera på hur olika platser fungerar. Är det därför jag har blivit arkitekt?

hej Kajsa Sperling

vem är du?

Jag är arkitekt och ljusdesigner och jag bor och arbetar i Göteborg. Jag jobbar på White Arkitektur sedan 2001.

när, var och till vad har du utbildat dig?

Jag var utbildad till Arkitekt på Chalmers i Göteborg och har även gått på KV Konstskola och Ljuscentrum på Göteborgs Universitet. Jag började på Chalmers 1991.

vad arbetar du med idag?

Ljusdesign arbetar jag med och det berör många olika frågor: Stadsutveckling, trygghet, energi frågor, dagsljus, landskapsarkitektur, inredning och husbyggnad.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Målet är att sänka energiförbrukningen på jorden, och samtidigt öka kvaliteten (livskvaliteten) i våra städer, både på dagen och när det är mörkt. En hållbar utveckling.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Växligt varierande. Ibland är det några timmar i en tävling eller ett tidigt skede i ett uppdrag. Ibland handlar det om detaljprojektering och arkitekturdesign.

vad är det bästa med ditt jobb?

Det är att det är så varierande. Ingen dag är den andra lik. Sen är det kul att jobba i team på White och i team utanför kontoret. Roligt att ha kontakt med högskolorna

vad är det sämsta med ditt jobb?

Ibland är det lite för tråna kast när jag är ute och föreläser mellan olika uppdrag med många bra som gästföreläsare. deadlines och resor samma vecka. Att vara kunder till lags

vad brinner du för?

Jag brinner för många olika saker, men kanske mest för att öka förståelsen för ljusets möjligheter att skapa stämning och möjlighet att städerna är attraktiva även när det är mörkt.

vad är ditt drömuppdrag?

Att jobba med en stad och börja från mörket, att börja om. Genom att komma bakom ljuset redan från början. Kan ljuset behandlas som ett material, inte som något som

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Det hade varit spännande att få veta allt redan är klart. alla möjligheter som finns för en arkitekt. När jag examinerades trodde jag att en arkitekt utar hns eller

något annat tips du vill dela med dig av?

Alla som ägnar sig åt att restatta olika möjligheter borde vara mer medvetna om att planera för 24 timmarstaden och de olika avständerna och ljusförhållandena som eventuellt ägnar sig åt stadsplanering. Men det finns så mycket mer.

var hittar man dig?

white-se
Städer kan se helt olika ut och användas på helt olika sätt beroende på det.

Under de sista tre terminerna av min utbildning var jag delaktig i en studenttävling. Projektet var omfattande och vi skulle själva planera, rita och bygga ett hus. Tävligen *Solar Decathlon* är en världsomfattande tävling som startade i USA, i början på 2000-talet. Idag finns den även i Europa och i Kina och vi deltog i *SD China 2013*. Tävligen går ut på att studentlag över hela världen tävlar med sina solenergidrivna hus i tio olika deltävlingar. På Chalmers var vi ca 20 studenter som arbetade med vårt tävlingsbidrag *Halo*

Projektet var väldigt lärorikt. Förutom att vi lärde oss mycket av att vara delaktiga under hela processen blev jag väldigt fascinerad av kommunikation och hur mycket det påverkar arbetet. Jag har alltid haft ett intresse av att nå ut med information visuellt men här var kommunikationen mycket mer omfattande. Vi var det första svenska laget som deltagit i tävlingen och ingen visste riktigt hur arbetet skulle läggas upp. Vi behövde bygga upp en fungerande struktur från grunden. Till att börja med är det en utmaning att vara 20 stycken som samarbetar runt ett enda projekt med delade meningar och allt vad det innebär. Vi var också en grupp som bestod av både arkitekter och ingenjörer och tillsammans kom vi ifrån 13 (!) olika länder. Vi pratade olika språk, hade olika erfarenheter och olika referenser.

Vi bestämde tidigt att vi skulle använda oss av våra olikheter och göra kommunikationen till en central del av vårt arbete. Både under processen och i projektet. Vi provade oss fram och lärde oss av våra misstag. Bara en så grundläggande sak som att få information att nå ut till alla inblandade kan vara en utmaning. Vi planerade, lade scheman och delade upp ansvarsområdena. Vi dokumenterade, diskuterade och kom fram till hur beslut skulle fattas. Studion fungerade som ett kontor och vi studenter tog ansvar för att arbetet drevs framåt. Med tiden blev vi mer och mer effektiva och den grundläggande kommunikationen sparade oss från mycket onödigt arbete.

Att jobba med kommunikation är till en början väldigt tidskrävande och det behöver finnas ett engagemang för att kunna utveckla det. Efter ett och ett halvt år hade vi fortfarande dagar då allt gick trögt och strukturen krånglade, men vi hade också de stunder, dagar och veckor då allt fungerade exemplariskt. Och när man inser skillnanden det gör för arbetet, är det svårt att *inte* bli engagerad i något så tidskrävande/enkelt/intressant/svårt som kommunikation. Det lönar ju sig.

**“Var och en har rätt att
uttrycka sin åsikt om
arkitektur**

**En lyhörd arkitekt måste
kunna fördjupa dialogen
och leda den framåt”**

LERUM, SVERIGE

A.real arkitektur

När Sara Boustedt och Nathalie Mair arbetade med sitt examensarbete i Tanzania kom de i kontakt med det ideella projektet *Green Canteen* på Zanzibar. När examensarbetet var klart började de tillsammans med sin gemensamma vän, Anna Weber, fundera på hur de skulle kunna engagera sig Green Canteen.

Ett halvår senare är de nu i starten av det gemensamma företaget A.real arkitektur där 20% av deras arbetstid är avsedd till ideella projekt. Det är tillfälligheterna som har tagit dem hit. "Hade någon berättat för oss för några månader sedan att vi skulle jobba med vårt eget företag hade vi protesterat", säger Anna.

Jag träffade Sara, Anna och Natalie i Göteborg en onsdagseftermiddag i början av november. De har just varit på ett möte med skatteverket och föreslog att vi skulle träffas på språkcaféet vid Esperantoplatsen. När jag kommer dit sitter de och arbetar. Kaffekopparna fylls på och vi börjar prata om skolan, engagemang, eget företagande och om att lära sig nya saker.

Det hela började med att Sara och Natalie hamnade i samma kurs inför examensarbetet. Utan planer på att arbeta tillsammans upptäckte de att båda ville resa utomlands och bestämde sig för att göra arbetet tillsammans. De åkte till Tanzania och där kom de, förutom projektet som knöt an till examensarbetet, också i kontakt med ett annat projekt som de blev tillfrågade om att engagera sig i. Projektet Green Canteen var ideellt och även om det inte fanns någon möjlighet att arbeta med projektet parallellt med examensarbetet kunde de inte riktigt släppa det.

När de kom tillbaka till Sverige och examensarbetet började närma sig sitt slut började tankarna om Green Canteen komma tillbaka. Anna kom med i diskussionerna och de försökte hitta en möjlighet att engagera sig i projektet. De funderade på om det var möjligt att driva projektet på fritiden vid sidan av ett vanligt jobb eller vilka andra alternativ som var aktuella.

“Vi har sagt att det kommer inte bli något sen. Inte för oss. Vi behövde det här nu.”

Sommaren kom, skolan tog slut och de tre vännerna behövde något att göra. De hade sökt endel jobb men arbetsmarknaden i Göteborg var mättad och det fanns få jobb ute. Examensarbetet hade tagit hårt på dem och de

började fundera på vad de egentligen ville ägna sig åt. "Jag förstod först efteråt hur jobbiga de här åren har varit. Hur hårt man har jobbat och hur stressad man varit. När jag insåg att jag inte behöver gå tillbaka funderade jag mycket på varför jag har gjort det här." säger Sara. Under utbildningen hade alla tre arbetat väldigt hårt och gett allt för att få ut så mycket som möjligt av tiden och nu visste de plötsligt inte vad de skulle använda det till. "Vad var det värt? Vad ska jag göra nu? Jobba på kontor? Varför gjorde jag allt det där?", fortsätter hon. Att hamna på ett kontor och arbeta med halvglamorösa uppgifter kändes i det läget inte som ett alternativ för någon av dem. Sara fortsätter, "I det här projektet på Zanzibar hittade i alla fall jag någonting som jag verkligen brann för. Något som kunde väga upp den entusiasmen som skolan ändå har byggt upp." "Luften går ur en och man kommer tillbaka till: *Vad är arkitektur och vad vill jag göra av det här?*" fyller Anna i. "Jag vill göra något som har en betydelse"

GREEN CANTEEN

Projektet tar plats i en av SOS barnbyar som ligger på södra Zanzibar. Projektet går ut på att bygga ett kök och matsal till ca 1000 elever och 50 lärare för att lära barnen mer om hälsa, matlagning och närproducerad mat och hur det hänger ihop. Barnen kommer ha möjlighet att odla sin egen mat och få bättre kunskap om var maten kommer ifrån, hur den påverkar kroppen och hälsan. Med ett stort fokus på närproducerat och ett långsiktigt lokalt kretslopp satsar byn på att utbilda barn och ungdomar så att de kan använda kunskapen, både för eget bruk och sprida den vidare till andra.

PROCESSEN

Att starta ett eget företag för att kunna arbeta med Green Canteen var långt ifrån ett självklart alternativ för någon av dem. De visste att det skulle bli tufft ekonomiskt och de kände sig inte som några typiska *egna företagare*. Eftersom Green Canteen är ett ideellt projekt innebär det att det skulle behöva försörjas av andra projekt eller stipendium vilket skulle sätta ytterligare krav på ett eventuellt företag. De skulle också behöva ett större antal projekt till företaget för att överhuvudtaget ha möjlighet att ta ut någon lön. När jag frågar varför de lämnade idén att göra det på fritiden vid sidan av en fast anställning svarar de att de pratat igenom alla alternativ de kunde komma på men att starta eget tillslut passade dem bäst av flera anledningar. Hur arbetsmarknaden såg ut till exempel, att det helt enkelt fanns väldigt lite jobb i Göteborg. De var inte heller säkert att de skulle ha möjlighet att arbeta i samma stad, vilket skulle försvåra arbetet med Green Canteen. Och de jobb som ändå fanns att söka var "inte direkt några drömjobb".

Istället bestämde de sig för att ta tillvara på situationen. "Vi började prata om att det är bara efter skolan som man är van att leva på CSN, att vi inte har några barn och vi äger inga bilar. Vi har ingenting som binder oss", säger Nathalie. "Det här var ett tillfälle". "Flera av våra kompisar säger ja, men det här vore häftigt, det här vore kul. Det skulle jag vilja göra sen! Jag ska bara bygga upp en referensbank eller ett kontaktnät först. Vi har sagt att det kommer inte bli något sen. Inte för oss. Vi behövde det här nu." fortsätter Sara. "Vi behövde något vi brann för och något som var konkret. Det här projektet behövs och någon behöver se till att de blir byggt." säger Anna i och fortsätter, "Det här är väldigt *hands on* i jämförelse med att sätta sig på ett kontor. Sen är det en anledning i sig att vi får vara tillsammans. Vi får ju hänga hela dagarna!"

Ändå var beslutet en process. I början av hösten var allt ganska öppet. De såg sig fortfarande runt efter jobb samtidigt som de började sätta sig in mer i vad det innebär att starta ett företag. När Nathalie blev erbjuden ett jobb i Stockholm blev situationen ställd på sin spets och de behövde bestämma sig. De tog beslutet att satsa 100% under 1 år för att få en uppfattning om vad det verkligen innebär och sedan utvärdera. "Vi fick peppa oss själva och sa: *Vi gör det, vi bara gör det*", säger Sara. "Vi har alla tre tidigare jobbat på kontor och vet ungefär hur ett sådant jobb ser ut, det här var något nytt och spännande." Säger Nathalie. De skrattar lite när de tänker tillbaka på att de bara några månader tidigare varit bestämda på att *inte* starta eget företag men att de ändå sitter här idag. De påpekar dock att de har varandra och att det hade varit

betydligt obehagligare att starta ett företag helt själv.

Istället för att ta ett steg ut i det okända blev starten för Areal successiv. Det blev en möjlighet som de valde att ta. En möjlighet att få erfarenhet, kunskap och att våga prova något nytt. "Alla säger att det är så modigt att starta eget men jag känner mig väldigt omodig." säger Anna. "Har man fast anställning med 35000 i månaden, familj med två barn och bestämmer sig för att starta eget. Då är man modig"

"I det här projektet på Zanzibar hittade i alla fall jag någonting som jag verkligen brann för. Något som kunde väga upp den entusiasmen som skolan ändå har byggt upp."

REFERENSER

När de bestämde sig för att lära sig mer om eget företagande kom de i kontakt med Business Region Göteborg. BRG är ett företag som arbetar med att skapa tillväxt i regionen. De stödjer människor som vill starta eller utveckla sina företag genom bland annat rådgivning och mötesplatser. Anna, Nathalie och Sara lärde sig om skatt, moms och bokföring. "Vi gick på allt," säger Sara. "Adventure cup. Date med skatteverket. Säljpeppsnack. Allt." säger hon. "Det kan kännas långt ifrån det du kommer jobba med, men jag skulle råda alla att göra det. Beslutet vi tog hade vi inte kunnat ta utan den kunskapen" säger Nathalie och fortsätter: "Som liten företagare är 90% av det du gör i början sälj. Du måste kunna sälja in dig själv och det du gör. Det är väldigt långt från *jag vill hålla på med arkitektur*"

För Areal var det också viktigt att ha olika företagsreferenser. Människor som befunnit sig i liknande situationer och som nu har ett företag som går runt och fungerar. "Att prata med människor som säger att det går bra, människor som hjälper en och som säger att det inte är så svårt som man tror är viktigt", säger Sara. "Olika företag som har börjat från noll och arbetat sig upp, och många vill berätta," fortsätter hon, "Om hur det var i början, vad de lärde sig och vad de önskade att de visste när de började." "Det är över lag viktigt att ha referenser," fyller Nathalie i, "att man kan se att det är genomförbart och inte behöver kännas så överkligt."

Till en början lade de om strategin efter varje nytt tips. De trodde hela tiden att det senaste tipset var det bästa, men med tiden kunde de också använda sig av sin egen erfarenhet som de själva samlat upp längst vägen. Det finns mycket fördomar om att starta eget företag. Att man inte har någon fritid och att man jobbar jämt, vilket inte behövs stämma. "Alla säger till oss att det är viktigt att jobba 8-5 och att ta ut timlön. *Jobba inte för skit och jobba inte över. Var realistiska*, det är vårt mål." säger Nathalie

AREAL ARK

Under hösten växte strukturen för företaget fram och blev tydligare. Förutom företaget Areal Arkitektur startade de också den tillhörande

organisation, *Areal Collaboration*, som är en ideell och icke vinstdrivande organisation. Genom Areal collaboration genomförs projekt som Green Canteen. I dagsläget försörjs organisationen med stipendium, men tanken är att Areal Arkitektur i framtiden kommer kunna försörja Areal Collaboration. Och förhoppningen är att de ska kunna lägga 20% av sin arbetstid på ideella projekt.

Rent praktiskt har de delat upp arbetsuppgifterna mellan sig och diskuterat alla tänkbara situationer som skulle kunna inträffa i framtiden. De har lagt upp strategier för att lösa eventuella problem och har gjort klart för varandra att de måste vara tydliga och ärliga. För att vara rädda om varandra och inte behöva utsätta sig för onödiga missförstånd. De upplever att bara genom att ta upp olika situationer så känns situationen mycket lugnare.

A.REAL IDAG

I dagsläget vänder företaget sig först och främst till privatpersoner. De deltar också i olika arkitekturtävlingar. Alla projekt har en huvudansvarig och en som tar vid om den huvudansvarige skulle vara borta eller sjuk. För att alla ändå ska vara uppdaterade på vad som pågår startas projekten alltid upp tillsammans vilket också blir som en kvalitetskräng.

De bokar fortfarande in möten med andra företag för att sprida sitt varumärke och för att hela tiden knyta nya kontakter. Dels för att lära sig mer men också för att marknadsföra sig själva. "Vi vill att alla ska veta vilka vi är", säger Sara

Anna avslutar: "Hur det här än går så kommer vi få massa erfarenhet med oss, och man *kan* sluta. Men! *Om* det här går bra så har vi gjort det tillsammans. Det är inte en uppgift vi har fått av någon. Får vi det här att funka så är det vi som får det att funka." 📌

hej

Per Blomberg

vem är du?

Jag är 47 år gammal och bor just nu i Tokyo/Lund (Min fru jobbar i Tokyo)

när, var och till vad har du utbildat dig?

Jag utbildade mig till arkitekt på LTH 1988-1995

Därefter har jag läst spanska och biologi ett år i Leon samt en tvåårig Mastersutbildning i Biologisk mångfald vid SLU/Uppsala universitet

vad arbetar du med idag?

På Lunds kommun som bland annat projektledare för utvecklingsprojekt inom stadsmiljö, park, friluftsliv, natur- och landskapsvård.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Mitt yrkesval handlar mer om att vilja skapa positiva värden och åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling. Miljöfrågor, naturvård landskapsvård och stadsmiljö är frågor som är särskilt viktiga för mig.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Det handlar både om att starta nya projekt som ökar de "gröna" värdena i Lunds kommun samt att driva och administrera pågående projekt. Allt ifrån att gestalta handikappanpassade grillar till att samordna trädplanen tex.

vad är det bästa med ditt jobb?

Det är kreativt och ger stor frihet att själv planera och genomföra projekt. Arbetet går ut på att göra Lund så trevligt för invånarna som möjligt och motverka hoten mot den biologiska mångfalden.

vad är det sämsta med ditt jobb?

Byråkratin. Det kan bli en hel del rutinuppgifter och administration. Kommunala organisationer är också ganska "tungrodda" och det kan ibland bli frustrerande.

vad brinner du för?

Att bidra till en positiv utveckling för våra gemensamma värden, boendemiljö, rekreation, natur, miljö.

vad är ditt drömmuppdrag?

Att rita och bygga mitt eget hus med omgivande trädgård. I väntan på att möjligheten ges har jag byggt ett japanskt tehus med japansk trädgård på min kolonilott.

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Vad jag ville! Slumpen har varit mer styrande än ett eget tydligt mål. Jag hade nog försökt att göra ett utbytesår utomlands under grundutbildningen om jag hade fått göra om utbildningen.

något annat tips du vill dela med dig av?

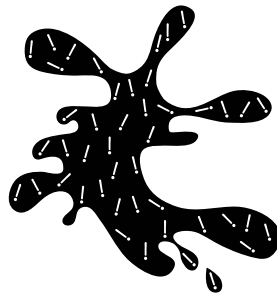
Jag tror det är mycket viktigt att varva utbildningen med praktik för att bättre kunna tillgodogöra sig utbildningen. Jag tror också det är bra att bredda sig och skapa en unik kombination av kompetenser

var hittar man dig?

www.ekid.se och på e-postadress per.blomberg@snabela.lund.se

TIPS II

ARCHILEAKS

Archileaks är en plattform på nätet som fördelar filer och dokument. Du kan hitta sketchupmodeller, examensarbeten, checklistor, träd, skalgubbar och mycket mer. Vem som helst kan ladda upp filer eller ladda ner, förbättra och sedan ladda upp igen. Det är också ett forum där du kan ställa frågor, läsa artiklar och interagera med andra. Okidoki arkitekter som är grundare av Archileaks vill att det ska fungera som ett kvalitetsystem som utvecklar hela arbetsgången genom att arkitekter hjälper varandra.

I boken *Bakom Fasaden* har Ella Ödmann intervjuat 54 studenter på Sveriges, dåvarande, tre arkitektskolor. Utifrån intervjuerna delar hon upp eleverna i tre kategorier som hon sedan sammanfattar. Hon kallar grupperna för arvtagarna, idealisterna och syntetisörerna. Arvtagarna är de elever som har förkunskap och känner en säkerhet inför yrket. De är vana vid fackspråket och är inte oroliga för konkurrens. Idealisterna brinner för samhället. De anser att arkitekturen kan lösa de problem som finns och bidra till ett mer fungerande samhälle. Syntetisörerna är de övriga eleverna. För dem var det inte ett självklart val att studera arkitektur och de känner sig inte heller hemma i det fria systemet på utbildningen där man sätter sina egna ramar. De är kritiska till skolans upplägg och är osäkra inför framtiden. De känner att de inte får lära sig yrket ifrån grunden och att utbildningen är för långt ifrån verkligheten.

Bakom Fasaden publicerades 1986, alltså för snart 30 år sedan. Trots det och trots att det sedan dess blivit möjligt att söka in till utbildningen via arkitektprovet (1987) tycker jag att kategorierna fortfarande är relevanta. Dels känner jag igen mig själv och mina klasskompisar i de olika kategorierna, men det som blir verkligt intressant är kategorierna i sig. Ödmanns tre olika typer av studenter känner, tycker och vill saker som jag tror, överlag, representerar de som går på utbildningen. Inte att man nödvändigtvis hör hemma i en speciell kategori utan att det istället är olika stadier som man går igenom mer eller mindre. Vissa dagar, veckor eller terminer känner man sig självsäker i rollen, har rätt saker att säga och passar in i systemet. Därefter kan man istället känna sig vilsen, borttappad och inte ha något att bidra med.

De olika egenskaperna i Ödmanns kategorier behöver nödvändigtvis inte kopplas till en viss samhällsklass, men i statistik från Statistiska Centralbyrån visar det att 64% av eleverna kommer ifrån akademiska hem och har utbildade föräldrar. Den enda utbildningen som har en högre procent är läkarlinjen, med 70%. Jag tror att det är viktigt för arkitekturlinjen att attrahera alla samhällsklasser. Vi behöver många blivande arkitekter med olika bakgrunder och förkunskaper. För oavsett om vi går att placera i tre kategorier eller inte så är det tydligt att någon som växt upp i mijonprogrammet vet mer om situationen där än vad jag, eventuellt, någonsin kommer göra. Olikheter måste tas tillvara på och våra förkunskaper är ovärderliga oavsett om vi vill rädda världen eller bygga fantastisk arkitektur (eller båda).

**“Det som är bra med
arkitektutbildningen är
att det är så fritt**

**Det som är dåligt med
arkitektutbildningen är
att det är så fritt”**

beträffande varje människa förmått
yrke som aldrig blev. hade vi inte
blivit arkitekter hade vi blivit
något annat. Lisa hade blivit
lärare i musik och språk. Charlotte
hade läst fysik. hur mycket påverkar
yrkesval hur man uppfattar någon?

Svar på alla dina
frågor direkt

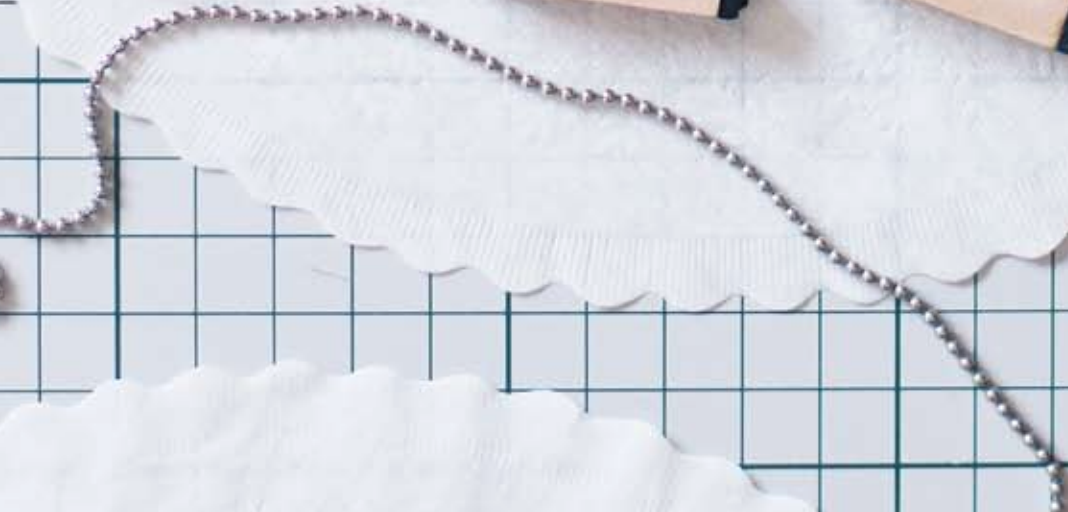
邮政编码:

ARKITEKT

ELLER

ARSCHITEKT ?

VARFÖR ?

hej Katarina Bonnevier

vem är du?

Det är nästan omöjligt att svara på - eller jag menar, jag fastnar totalt i orden eftersom de begränsar och sätter etiketter när något jag drivs av är att ta mig förbi (över)tränga ordning och normer kring genus, sexualitet, klass, när, var och till vad har du utbildat dig?

Parallellt med arkitektutbildningen (KTH-A 1989-97) gick jag olika teater skolor bla. Ecole Internationale de Théâtre Jacques Lecoq, Paris. 2000-01 gjorde jag en M. Arch på Iowa State Uni för Jennifer Bloomer & mellan 2002-07 doktorerade jag på KTH-A & erhöll titeln Tekn. Dr. vad arbetar du med idag?

Konst, arkitektur, kostym, måleri (dekor-), gästlärare, radio (skrev manus till & var programledare för Fasad i P1 = Sveriges första radioprogram om arkitektur), text, fullskala forskning, formgivning i egen firma vad vill du uppnå med ditt jobb?

Det är ett förändringsarbete. Jag vill bidra till att skapa en värld där det finns plats för alla. Berätta de historier som ständigt göms bort, skapa rum & byggla miljöer som reparerar, värdar, myllar och försörjar. hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Intingen så arbetar jag med något jag själv eller i olika gruppkonstellationer tagit initiativ till, eller så utgår det från en förfrågan. Jag arbetar i gruppen MYCKET med formgivare, teoretiker Mariana Alves och arkitekt, konstnär Thérèse Kristiansson vad är det bästa med ditt jobb?

Det handlar alltid om lust. Jag är så oerhört privilegierad att jag får/kan arbeta med människor jag älskar och enbart med uppdrag jag vill göra.

vad är det sämsta med ditt jobb?

Jag kämpar med att säga nej och förstå att jag måste det för att kunna fokusera på annat. Samtidigt tycker jag inte att det är så dåligt eftersom det också hela tiden innebär att jag navigerar vidare. vad brinner du för?

se frågan "Vad vill du uppnå med ditt jobb"
MYCKETs lagord är Konsten Kampen Kärliken

vad är ditt drömuupdrag?

Just nu drömmer jag om att lära mig och utföra stora fresker, väggmålningar på diverse fasader & väggar - illusioner av rum och fyllda med berättelser - kanske också ett stuckotak... vad önskar du att du visste när du tog examen? Allt som den vita västerländska patjorkala arkitektur diskussion inte lärt mig. Det har varit en ganska långsam läroprocess sen dess och när jag kommit underfund m. något har det förändrat allt men jag vill ju inte vara utan erfarenheterna... Jag skulle velat slippa den enkånade gubbiga utbildn. något annat tips du vill dela med dig av?

Saker du något be om hjälp att hitta det, om skolan/institutionen inte kan söka hjälp utanför. Tävla inte, var mycket mycket snäll och hjälpsam. Släng din prestige & jobba lustdrivet!
var hittar man dig?

www.mycket.org

MADRID, SPANIEN

hej

Hedvig Olsson

vem är du?

Jag är Hedvig. Jag lever med min familj, man och två barn i en 60-talsvillan i Gräbo, utanför Göteborg

när, var och till vad har du utbildat dig?

Jag är utbildad arkitekt vid Chalmers Tekniska Högskolan. Jag har även en ettårig utbildning i Möbeldesign, vid HDK Steneby.

vad arbetar du med idag?

Jag driver mitt egna arkitektkontor; Silverark Arkitekter AB, sedan 2012. Projekten jag arbetar med är varierande, allt från en fabrik med kontor i Malaysia till bygglov för en takeupn i Gräbo. Jag är även konsult åt andra.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Jag är intresserad av att möta människors behov och ge dem vackra, funktionella miljöer. Mitt motto som arkitekt är: "Människorna ska inte tänka på husen, utan husen ska tänka på människorna."

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Som egen företagare får jag arbeta med allt möjligt. Jag är med och startar uppprojekt, får skissa och bygga modeller. Jag gör enkla bygglov, läser in mig på olika områden, ritat och granskar ritningar, planerar och strukturerar.

vad är det bästa med ditt jobb?

Att arbeta som arkitekt är väldigt brett och man lär sig hela tiden nya saker. Jag gillar skissaren, där mycket fortfarande flyter fritt, men jag gillar också när mer och mer blir definierat och byggnaden börjar ta form.

vad är det sämsta med ditt jobb?

Det verkar ju bra, för jag kan inte komma på något... Men det är klart att det är jobbigt ibland, men det blir nog mer på min egen dagsform.

vad brinner du för?

Jag brinner både för estetik och funktionalitet. Tänker man på båda dessa två ger de ofta mycket till varandra. En byggnad som bara är estetik, men inte funktionell är inget bra byggnad, då är det mer ett konstverk än ditt drömmuppdrag?

Jag skulle väldigt gärna vilja rita en kyrka, "från början till slut". Allt från de första skisserna, till inredning och utomhusmiljö. Skulle också tycka det vore roligt att rita skolor och förskolor.

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Mysket! Men det handlar nog mer om vad jag velat kunna när jag tog examen. Jag har fått lägga mycket tid på att sätta mig in i saker jag tycker jag borde fått undervisning om och vägledning i under utb.

något annat tips du vill dela med dig av?

Väga fråga! Var aldrig rädd för att fråga om Du inte vet eller inte förstår. Man kan omöjligt kunna allt som nyutbildad och att fråga när man inte vet upplevs oftast som positivt, man visar att man vill lära sig och göra rätt.

var hittar man dig?

www.silverark.se Välkommen att höra av Dig om Du undrar över något eller behöver min hjälp.

Jag gillar att ställa ut små stilleben i mitt hem och para ihop olika saker med varandra. Är det därför jag har blivit arkitekt?

I skolan är upplägget av projekten uppreparande. Man får en uppgift - man utvecklar ett förslag, själv eller i grupp, med några få tillfällen att prata med en handledare - man redovisar och får respons. Responsen under kritiken och de 20-minuterstillfällena som man har med sin handledare under projektets gång, är avgörande för din utveckling under utbildningen. Ofta byter man lärare varje kurs och kritiker och handledare är sällan samma från kurs till kurs. Det finns därför ingen som riktigt kan följa din utveckling under utbildningen mer än du själv. Ingen vet vad du borde prestera, vad som är typsikt dig eller när du har underpresterat. Istället hänger mycket på att du kan uttrycka dig och förklara dina idéer och göra ditt material lättillgängligt, så att kritikern kan ge dig så bra respons som möjligt.

Under utbildningen lär vi oss om nutida arkitektur, olika förhållnings-sätt, referensprojekt och arkitekturhistoria, som hjälper oss att utvecklas i stil och kvalitet inom projekten. Dock handlar väldigt lite undervisning om att kunna förmedla informationen. Undervisning i retorik, presentationsteknik och argumentation är näst intill obefintlig. Under mina år på utbildningen minns jag *ett* tillfälle då vi hade en inbjuden föreläsare som pratade om presentationsteknik. Jag diskuterade nyligen ämnet med en vän som läser tredje året på KTH och de har hittills inte haft någon undervisning av det slaget.

Eftersom det saknas i utbildningen blir det istället något som man antingen har med sig från början eller får arbeta med själv för att förbättra sig inom. Har man det med sig från början blir det en fördel och man har möjlighet att utvecklas snabbare. Jag tror att de som har svårt att formulera sig och uttrycka sig i bild tar sig fram i en långsammare takt och under utbildningens gång finns risk för att glappet mellan grupperna växer.

Sen kan man alltid fundera på om det är rätt att materialet och presentationen i sig påverkar så mycket. Ett bra innehåll borde vara självklart oavsett hur det läggs fram. Det är också intressant att fundera på hur *bra* arkitektur som presenteras på ett *halvbra* sätt står sig mot *halvbra* arkitektur som presenteras på ett *bra* sätt. Vilket projekt är det som får den positiva responsen av skolan? Och vilket av de två förslagen är det sedan som uppmärksammas mest av oinsatta åskådare? Vilket lyfts fram idag och vilken förtjänas att lyftas fram?

**“Människorna ska inte
tänka på husen**

**Husen ska tänka
på människorna”**

Jag gillar dagsljus och sättet det bildas skuggor. Är det därför jag har blivit arkitekt?

VARFÖR WHITE?

Hej Anna-Johanna Klasander!

Vilka är White?

Vi är ett medarbetarägt arkitektkontor som startades av Sidney White, för drygt 60 år sedan. Vi har en lång tradition av samhällsengagerat byggande och var tidigt ute med att låta hållbarhetsfrågorna vara drivande i vårt arbete med arkitektur, stadsbyggande och design. Idag är vi omkring 700 anställda. Huvudkontoret ligger i Göteborg och vi har sammanlagt 14 kontor i Sverige, Danmark, Norge och England.

White är nordens största arkitektkontor, vad är det som gör företaget så framgångsrikt?

Vi är nyfikna - på människor, på verksamheter och på utveckling, både inom arkitekturen och samhället. Genom att vi själva äger företaget har vi genom åren kunnat avsätta förhållandevis mycket resurser till kompetensutveckling. Det gynnar både våra projekt och våra kunder, och förstås också oss som jobbar på White.

Vad är den största skillnaden på White och andra arkitektkontor?

Ägarformen är en viktig faktor. Delaktighet är en bra drivkraft och när man tillsammans äger företaget ökar engagemanget för jobbet. Vi är också ett ohierarkiskt företag, med en förhållandevis platt organisation, där många människor får ta stort ansvar. Det känns också speciellt att vi har så starka nätverk kors och tvärs mellan alla våra olika kontor, folk känner varandra och jobbar ihop över kontors- och kompetensgränser. En stor fördel är att vi lär känna varandra genom studieresor och våra årliga Whitedagar i samband med stämman.

White är ett stort företag som har funnits länge vad är fördelen med det?

Vi kan luta oss mot lång erfarenhet och kombinera det med öppenhet för nya rön och nya sätt att se på saker.

Vad är nackdelen med det?

Att ha funnits länge är ingen nackdel, men att vara ett stort företag innebär ibland att man ses som en kloss som står i vägen. Det känns inte bra.

Vad har ni för styrkor och svagheter?

Vår kanske främsta styrka är kombinationen av en arkitektursyn med människor i centrum och vårt uppriktiga intresse för hållbarhetsfrågorna. Det är också en styrka att inom företaget ha så många kunniga kollegor, inom så många olika kompetensområden. Vi satsar mycket på kunskapsutveckling, både inom företaget, ihop med kunder och inom akademien och vi omsätter den i våra projekt. Det känns också som en styrka. En svaghet är att vi har för lite mångfald inom företaget. Det jobbar vi på.

Hur ser era arbetstider ut? Arbetar ni mycket sena kvällar?

Vi har vanliga kontorstider, med ganska generösa flexregler. Vid arbetstoppar kan det bli en del sena kvällar men vi eftersträvar en hållbar arbetskultur med balans mellan arbete och fritid. Kreativiteten går ju på tomgång om man inte fyller på med andra intryck än jobb, så ett rikt liv vid sidan av jobbet är något vi vill att alla ska kunna ha.

Vad arbetar ni med för olika sorters arkitektur?

Alla sorter: landskap, hus, stadsbyggande, inredning, design... i alla skalor.

Hur sköter man kommunikationen på ett så stort företag på bästa sätt?

Genom vårt intranät, chat, nyhetsbrev, stormöten och småmöten... de vanliga sätten. Genom våra olika interna aktiviteter lär de flesta känna många vid sidan av projekten så det är alltid lätt att ringa någon som vet eller kan något.

Vilken sorts medarbetare vill ni ha på kontoret/ Vad värdesätter ni hos era medarbetare?

Engagerade, initiativrika, kunniga och trevliga människor. Kreativa, nyfikna och ansvarstagande. Vi värdesätter spetskompetens, sinne för arkitektur, förmåga att utveckla och förmedla projektens kvaliteter (i tal, bild eller skrift - vi kommunicerar på många sätt).

Vad är den största anledningen till varför jag som student skulle vilja arbeta hos er?

Vi har roliga uppdrag och du får en massa trevliga och kunniga kollegor. Det finns alltid utrymme för bra initiativ oavsett om man är ny eller gammal i gården. Det är kul och utvecklande att jobba på White

hej

AMANDA WERGER

vem är du?

32 år och nybliven mamma till en liten halvitaliensk pojke. Jag är arkitekt och biodlare, multipysslare, brädklättrare och fiolist. De senaste 10 åren har jag flyttat längre och längre upp på kullarna i norra Italien, och här bor jag nu.

när, var och till vad har du utbildat dig?

2002 började jag på Chalmers arkitektur. 2004 tog jag paus och lärde mig italienska och biodling. 2006 läste jag som utbytesstudent i Ferrara, Italien. 2007 tillbaka i GBG och 2009 examensarbetade jag, vandrandes gatorna i Rom och under träden

vad arbetar du med idag?

Sedan några år jobbar jag på höstarna som kursassistent i kursen "Planning and Design for a Sustainable Development in a Local Context" på Chalmers arkitekturs masterprogram. Våren och sommaren är jag biodlare på heltid.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Som kursassistent vill jag vara med och göra världens bästa kurs. En kurs som öppnar ögon och vidgar idén om vad arkitektur är. Som biodlare vill jag förfina och fördjupa min kunskap om bin och göra världens godaste honung.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

* och vad en arkitekt kan göra

Jag bygger nätverk och samarbetar med (ibland) miljoner individer. Jag frågar om hjälp och svarar på lika många frågor. Jag ordnar fester, föreläsningar och utställningar, skriver, ritat och bygger. Två jobb. Båda fria, kreativa, sociala och fulla av utmaningar.

Faktiskt.

vad är det bästa med ditt jobb?

Det bästa med jobbet på Chalmers är mötet med studenterna, att få peppa och inspirera och vara med när de upptäcker (ibland för första gången) att arkitektur inte bara handlar om hus. Det bästa med biodling är friheten under solen, nödvändigheten av att vara

vad är det sämsta med ditt jobb?

i huet, skönheten i att Tiden som tar slut och allt man inte hinner göra. så många små varelser kan fungera som en kropp med en stark vilja, och tillfredsställelsen i att se hårt arbete resultera i en perfekt produkt, honung.

vad brinner du för?

Skrovliga papper och mjuka pennor. Trappor, träd och vackra golv. Städer, platser och människor att berätta. Myllrande torg och kaffe på en solig trottoarkant. Och hur allt detta är arkitektur.

vad är ditt drömuupdrag?

Drömmen är att med en penna och ett teckningsblock i fickan, med min lilla familj i släptåg, i en skruttig bil, med tåg eller på cykel, ta mig runt medelhavet och berätta om städerna som är ett med landskapet, skulpterade ur klippor, uppvuxna ur öknerna,

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Klättrandes längs bergskammar eller hängandes högt över havet. Porträtt av små städer i ord och bilder.

något annat tips du vill dela med dig av?

Om du inte redan gjort det, besök: Gamla stan i Genova, det runda torget i Lucca, Chiesa dell'autostrada i Florens, SIENA, duomen i Orvieto, Santa Maria delle Spasimo i Palermo, Piazza del Fico i Rom och Bologna med alla arkaderna.

var hittar man dig?

I ett gammalt stenhus där vägen slutar och här: amanda.werger@gmail.com

VARFÖR OKIDOKI?

Hej Rickard Stark

Okidoki är ett av Sveriges snabbaste växande arkitektkontor, vad är det som gör er så framgångsrika? Jag tror att det finns en oräddhet. Vi är inte bundna av konventioner och tankar om hur ett företag ska drivas. Det kommer sig nog mycket av att vi aldrig har jobbat på ett arkitektkontor. Sen är vi nog också utpräglade entreprenörstyper, på ett sätt. Sen har vi ett väldigt stort samhällsengagemang och drar oss till människor som är lika. Vi drivs av viljan att göra. Sen har vi också hela tiden haft en bredd. Vi har inte bara intresserat oss för till exempel inredning utan arbetat med hela bredden. Och inte bara satsat på engångskunder.

Varken du eller din kollega och delägare Fredrik Hansson har gått en hel arkitektutbildning, varför? Jag är från början byggnadsantikvarie och lyckades hoppa på masteråret på utbildningen under tiden det var den fyraårig linje. Jag ville nog egentligen gå lite extra kurser för jag tyckte det var skitbra men jag började helt enkelt jobba och kom igång med företaget. Sen fanns det ingen anledning att gå tillbaka. Det finns ingen anledning att välja bort utbildningen aktivt.

Vad tror ni att ni har haft för fördelar och nackdelar av det?

Jag tror man hade kunnat lära sig mer, men fördelen är ju utan tvekan att vi inte är fast i någon struktur. De allra flesta kontor ser ut på ungefär samma sätt och vi kanske är mer än en produkt av dagens samhälle.

Vad är den största skillnaden på Okidoki och andra arkitektkontor?

Egentligen har jag ju ingen inblick i andra kontor men skillnaden är nog att det finns en väldigt stor tilltro här, vilket såklart också ställer höga krav. Det är ganska gränslöst, vem har tid att ta i detta nu? Alla får jobba med allt och det bidrar till stämningen. Vi brukar vara öppna med våra åsikter. Vi är ett rödgrönt alternativ och tror på klassisk sosseretorik. Vi tror på entreprenörskap men vi tror också på det sociala ansvaret. Det kan man också göra affärer på, det handlar inte bara om att vara snäll utan att ge människor en chans.

Strukturen på kontoret är inspirerad av reklambranschen, varför har ni satsat på det?

Vi jobbar väldigt mycket med innehåll. Vi vill vara en aktiv del av det pågående samhället och då är det väldigt viktigt med kommunikation! Vi vill vara med och påverka och då måste vi skapa en plattform där vi kan vara med och träffa rätt människor. Politiker och makthavare, så att vi kan bli makthavare själva. Det gör man genom att kommunicera ut ett budskap. För vi har någonting att säga. Sen har vi ju också Archileaks som fungerar mer på det sättet.

Ni tycker det är viktigt med kommunikation och samarbete och sitter bokstavligt talat vid samma bord och arbetar, varför är det viktigt och vad medför det?

Öppenhet är ju en av våra grejer. Det blir också en kollektiv intelligens. Man kan ställa en fråga rakt ut i luften istället för att stänga in sig. Det skapar också en känsla av att vara tillsammans. Det blir symboliskt. Okidoki består inte av två personers efternamn utan vi jobbar för Okidoki, tillsammans, vid samma bord.

Ni är också grundarna till Archileaks. Vad är Archileaks och varför är det viktigt att det finns?

Vi tycker att arkitektur är viktigt och ett bra sätt att förändra samhället. Vi tycker att arkitekturen idag generellt är för dålig och att vi behöver bli bättre. Bättre blir vi av att det startas fler kontor så att det blir mer konkurrens. Alla kontor behöver konkurrens. Då är det väl skitbra att vi kan vara med och bidra med sånt som är trösklar när man vill starta kontor. Vi vill ju inte konkurrera med de tråkiga sakerna utan istället med det kreativa. Så då bestämde vi oss för att dela ut allt det som inte vi hade när vi började. Archileaks är viktigt för att driva frågan om öppenhet och sätta fingret på vad som är viktigt egentligen? Delar vi på informationen blir vi hela tiden ännu bättre istället för att hålla det till oss själva. Idag är det också viktigt för att det är en publicistisk plattform som har i stort sett flest läsare i vårans bransch med 8000 unika besökare i månaden.

Det är lättare att hålla ett mindre företag utmanande och fatta snabba beslut. Hur ska ni göra för att kunna fortsätta med det när företaget växer?

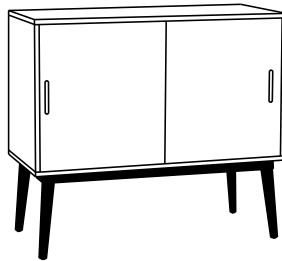
Bra fråga, det är frågor som vi jobbar med hela tiden och vi har väldigt mycket växtvärk just nu. Precis i den här storleken på företag som vi är nu så är det problem med effektiviteten. Det blir ett annat fokus på administrativ personal och annat som kostar pengar. Man måste hålla koll på kostnaderna. Men tanken är att vi ska fortsätta jobba på precis samma sätt.

Vilken sorts medarbetare vill ni ha på kontoret/ Vad värdesätter ni hos era medarbetare?

En viktig egenskap är att det ska finnas ett samhällsengagemang. Samtidigt är det skitviktigt med en gestaltande förmåga och att man har det affärsmässiga tänkandet

TIPS III

MÖBLER

När man ska möblera planer och sektioner är det en rolig detalj att använda sig av möbler som finns i verkligheten. Svenska klassiker eller något som är nytt för säsongen. Dessutom får man en bättre uppfattning om rummen när detaljnivån på planerna är högre. Många möbelföretag erbjuder sina möbler i 2d- och 3d-filer som enkelt kan laddas ner från deras hemsidor. Gäller det en större återförsäljare som har många märken, får man ofta vända sig till företagets egna hemsida för att hitta filerna. Två exempel där det går att ladda ner möbler är *Muuto* och *StolAB*. StolAB ger till exempel ut klassiker som pinnstolen *lilla åland* och Muuto har nyproducerade nordiska möbler.

Jag gillar att kombinera små små saker och bygga något större. Är det därför jag har blivit arkitekt?

**“Jag vill bidra
till att skapa en värld
där det finns plats
för alla”**

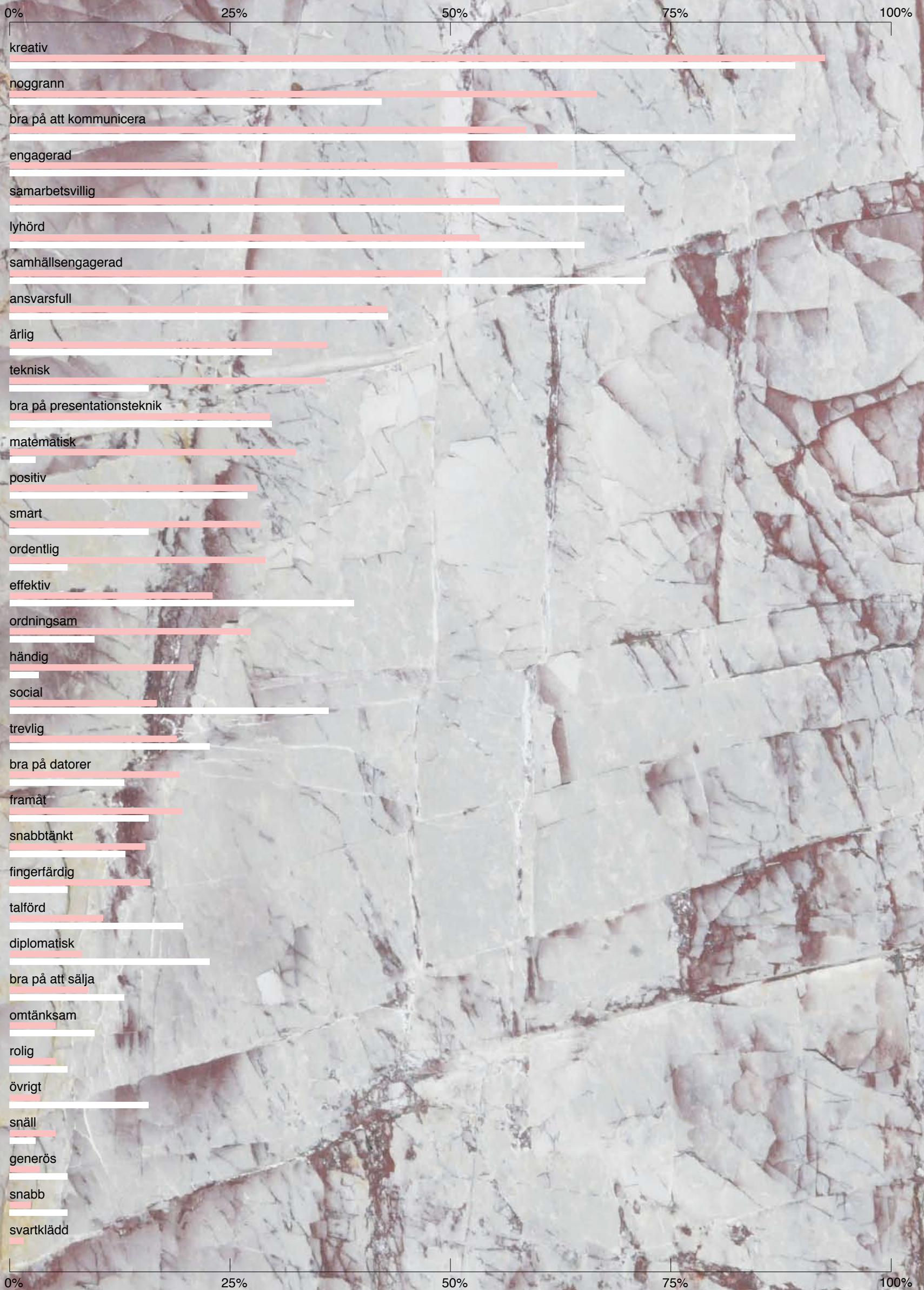
VILKA EGENSKAPER
ANSER DU VARA VIKTIGA
HOS EN ARKITEKT ?

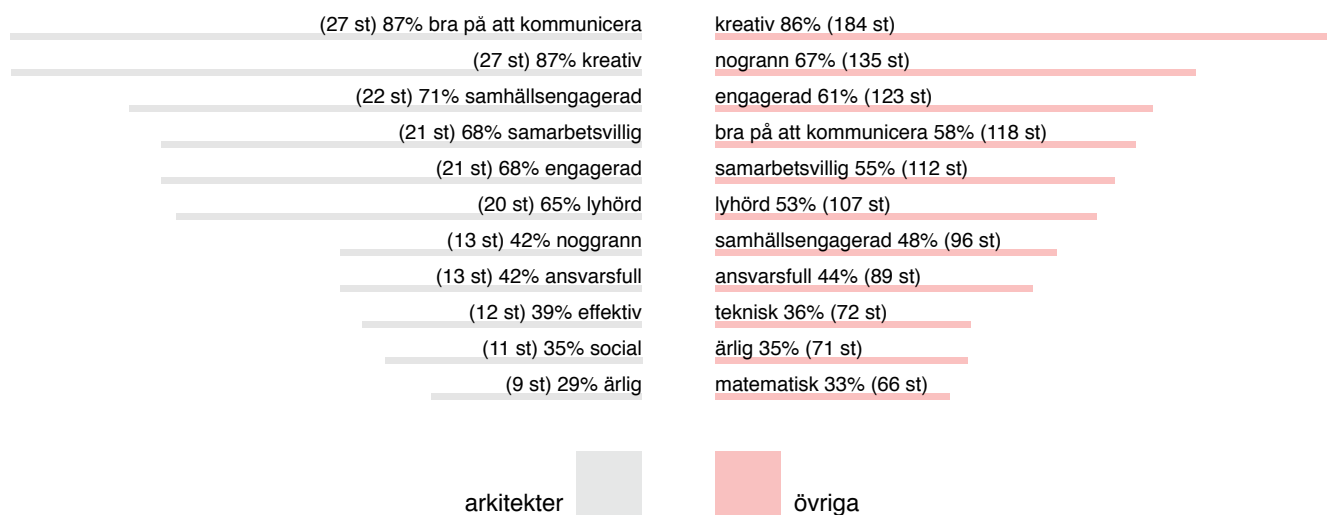
- positiv
- diplomatisk
- ansvarfull
- matematisk
- kreativ
- snabbtänkt
- ordningsram
- engagerad

- effektiv
- noggrann
- samarbetsvillig
- ordentlig
- social
- krevlig
- bra på att kommunicera
- fingerfärdig

- bra på presentationsteknik
- lyhörd
- bra på datorer
- häändig
- framåt
- säljande
- omtänksam
- smart

- samhällsengagerad
- teknisk
- ärlig
- talförd
- rolig
- generös
- snabb
- svartklädd

Diagrammet till vänster visar fördelningen mellan svaren på frågan "vilka egenskaper anser du vara viktiga för att bli/vara en bra arkitekt". Av de 235 personerna som svarade på enkäten är 31 st arkitekter/blivande arkitekter. Därav fördelningen "arkitekter" och "övriga". Deltagarna fick en lista över 34 stycken egenskaper att välja mellan och kunde komplettera med andra egenskaper de ansåg saknas under kategorin "övrigt".

I diagrammet till vänster syns alla svar. Dels fördelningen mellan arkitekternas svar och övrigas svar. Listan är också sorterad utifrån fördelningen utav de totala svaren. De 7 första egenskaperna på listan; kreativ, noggrann, bra på att kommunicera, engagerad, samarbetsvillig, lyhörd och samhällsengagerad blev förkryssade av mer än 50% av de som svarade.

Delar man upp svaren mellan de som är eller håller på att ubilda sig till arkitekter och de övriga syns vissa skillnader. Ovanför syns fördelningen mellan de olika egenskaperna som de två olika grupperna ansåg viktigast. Båda grupperna ansåg att kreativ var den viktigaste egenskapen. Hos arkitekterna kom även "bra på att kommunicera" på samma procent. Av de som inte läser till arkitekt ansågs egenskaper som "teknisk" och "matematisk" som viktiga. Egenskaper som arkitekterna istället prioriterade var "effektiv" och "social".

På kategorin "övrigt" var det totalt 13 personer som fyllde i andra egenskaper. *Nyfiken, bra på att prioritera, öppensinnad, göra bra design?, strukturerad, fantasifull, flexibel, respekterande, bra på att lyssna, inklämmande, miljösmart, inte för fyrkantig och miljö/energi- engagerad.* Av de egenskaperna tillhör de 5 första svaren gruppen arkitekter.

hej
Gunilla Linde Bjur

vem är du?

Arkitekt SAR/MSA, professor emerita, teabarnsmor, farmor
gift med arkitekt Hans Bjur och vi har arkitekt-
kontoret Arcobello Linsammans

när, var och till vad har du utbildat dig?

Arkitektexamen på Chalmers 1971
Doktorsexamen i Konstvetenskap 1999 vid Göteborgs univers.
Även som lärare på Chalmers har gjort mig till pedagog.

vad arbetar du med idag?

Jag skriver böcker om arkitektur och föreläser
en hel del. En ny bok om Göteborgs arkitektur
kom ut för Bokmässan. Nästa bok handlar om Rom.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Jag vill öka kunskapen och intresset för
arkitektur. Det finns så mycket okunskap
om vad arkitekter arbetar med!

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Jag bestämmer numera själv och då väljer
jag att forska och skriva och föreläsa om
arkitektur.

vad är det bästa med ditt jobb?

Att jag får ägna mig åt arkitektur som jag
älskar. Att jag får skriva och föreläsa som jag
odessa älskar med. Jag får resa mycket!

vad är det sämsta med ditt jobb?

På barnen var små så var det ganska
svårt att kombinera arkitektyrket med
krävande projektuppdrag. Stressigt.

vad brinner du för?

Jag brinner för att förmedla kunskap om
arkitektur. Att kommunicera arkitektur
med människor i alla åldrar.

vad är ditt drömuuppdrag?

Jag ger mig själv drömuuppdrag numera!
Att skriva en bok om arkitektur och Stadbyggnad
i Rom (fuss. med min man) är ett drömuuppdrag!

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Jag önskar jag visste att det är DA (vid examen!) som
den viktigaste utbildningen blir!! Man kan lite
om allt, men först många år senare är man EXPERT!

något annat tips du vill dela med dig av?

Nästan alla människor är intresserade av arkitektur
utan att veta om det! Det är faktiskt att försöka
nä dem som vill veta mer! Att öppna ögonen på någon.

var hittar man dig?

Jag finns på vårt kontor Arcobello/Bjur Arkitekter och
här på mail gunilla.arcobello@telia.com, 0703-088120
(Vår hemsida är inte uppdaterad...)

På arkitekturutbildningen är det vanligt att jobba länge och mycket med sina projekt. I början av utbildningen handlar det ofta om att man inte riktigt vet hur långt tid olika saker tar att göra, men betéendet stannar lätt kvar.

När det handlar om att lära sig något utantill, plugga till en tenta eller läsa en text är det väldigt individuellt hur lång tid det tar. När det kommer till att projektera är det en stor och viktig del av våra framtida arbetsuppgifter där en beställare betalar oss för att skapa något utifrån vissa förutsättningar. Läger man ner mer tid än vad som var avtalat kan det innebära att man inte får betalt för arbetet man utför.

Under gymnasiet använde jag många sena nätter till att hinna klart med mina inlämningar och bestämde mig tidigt att det inte var något jag ville fortsätta med på Chalmers. Dels för att jag hoppas kunna prioritera familj och vänner vid sidan av mitt arbete i framtiden men också för att jag vill bli så effektiv som möjligt på det jag gör. Jag vill värdesätta att jag känner mig själv och mina förutsättningar så att ett arbete kan utföras på utsatt tid. Jag vill också att det arbetet jag lagt ner ska *motsvara* den tiden jag har fått på mig, på ett ärligt sätt. Jag vill inte att mitt resultat ska jämföras med andras som ägnat dubbelt så mycket tid, som sedan inte redovisas. Det sättet att arbeta skjuter hela yrkeskåren i foten, eftersom vi automatiskt sänker värdet på arbetet vi utför. Det tycker jag att vi ska undvika. Det handlar om att vara ärlig och att skapa en medvetenhet inom yrket.

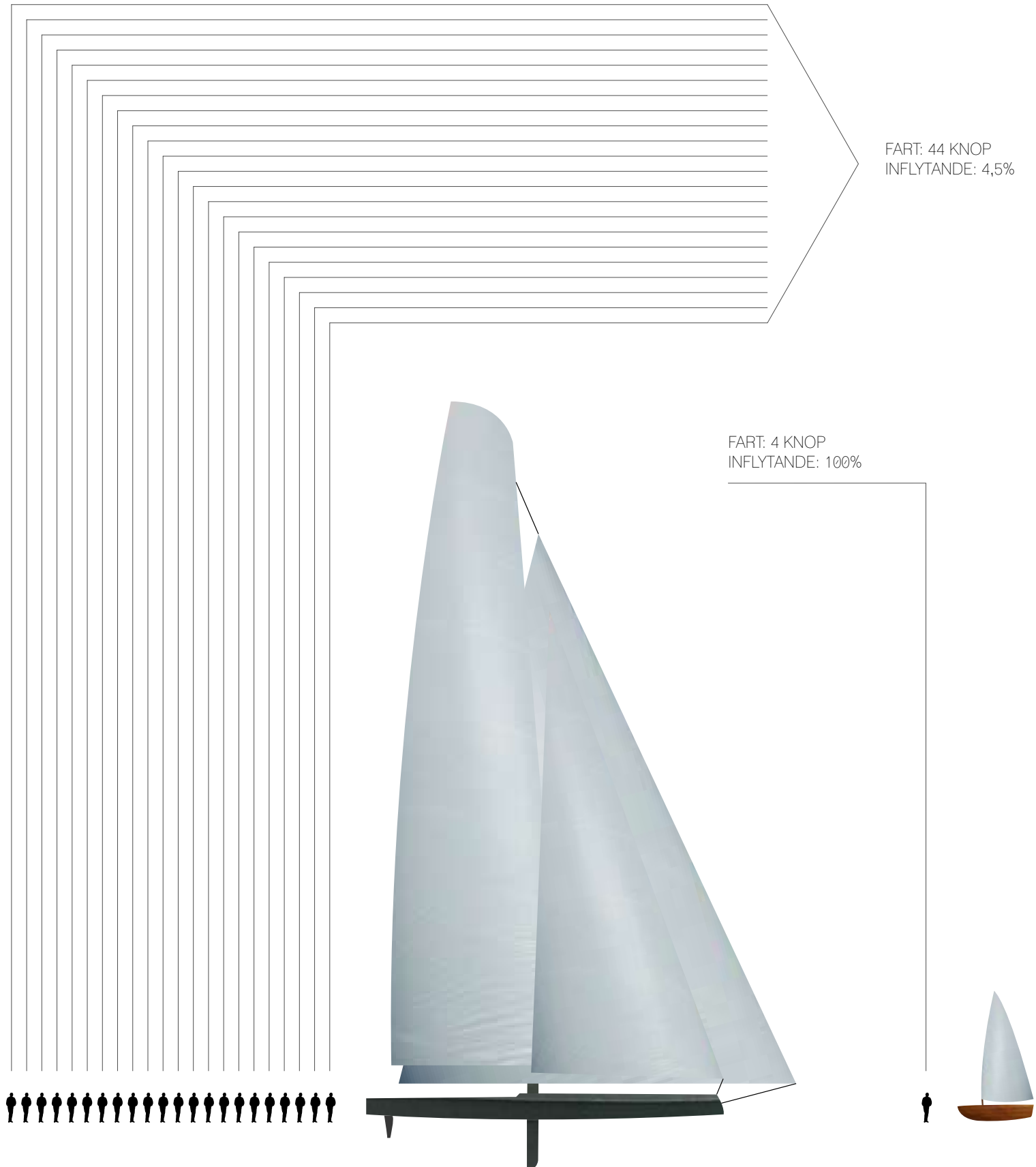
Under utbildningen är vår uppgift att jobba så hårt vi kan och lära oss så mycket som möjligt. Det är också vår uppgift att effektivisera oss och att lära oss att arbeta utifrån olika begränsningar, där tid är en central sådan. Att i varje projekt försöka komma så långt som möjligt på utsatt tid.

Jag har under utbildningen upplevt att kontor som jobbar väldigt intensivt, väldigt mycket och på alla dygnets timmar ofta lyfts fram som bra exempel. Exempel som visar på hur mycket man kan uppnå inom arkitekturen och att det är något som uppmuntras. Jag har egentligen ingenting emot det, även om det inte är något som jag själv strävar efter men jag uppskattar när bredden av olika framgångsrika kontor lyfts fram. Den bredden har jag tillexempel fått en tydligare bild av under det här arbetet.

Jag gillar att ha tillgång till ett snickeri där man kan genomföra småprojekt vid sidan av skolan. Är det därför jag har blivit arkitekt?

FULL KONTROLL, LÅNGSAMT ELLER MINDRE KONTROLL MED FULL FART? S.64

hej

vem är du?

LISA BOMBLE ej då det skulle jag skriva där uppe

JAG ÄR: NYFIKEN, ARKITEKT, STICKERSKA, HANDELDARE, INSPIRATÖR, FORSKARE, GRUPPBÄNDE, OBSERVANT.
när, var och till vad har du utbildat dig?

UTBILDAD TILL ARKITEKT VID
CHALMERS ARKITEKTUR 1998-2004

vad arbetar du med idag?

DOKTRAND VID CHALMERS ARKITEKTUR

vad vill du uppnå med ditt jobb?

JAG HOPPAS FÅ MÖJLIGHET ATT
UNDERVISA I ARKITEKTUR & KOMMUNIKATION

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

JAG SKRIVER MIN AVHANDLING SAMT HAR
LITE UNDERVISNING PÅ MASTERNIVÅ

vad är det bästa med ditt jobb?

STUDENTERS UPPFINNINGSRIKEDOM
KREATIVA SAMTAL & AHA:UPPLEVELSER

vad är det sämsta med ditt jobb?

OTYDLIGA RAMAR, "FRIHET"
SOM LEDER TILL STRESS

vad brinner du för?

DELTAGANDE, FÖRSTÅELSE,
KREATIVITET, ALLAS EGNA UTTRYCK,
MÅNGFALD

vad är ditt drömsupdrag?

Å ENA SIDAN ANSVAR I UNDERVISNINGEN
Å ANDRA SIDAN ATT DESIGNA STICKNING
MED INSPIRATION FRÅN ARKITEKTUR.

vad önskar du att du visste när du tog examen?

MER OM ARKITEKTURFORSKNING, MER OM
BYGGLOV, PBL OCH PLANPROCESS.
FLER KVINNLIGA FÖREBILDER.

något annat tips du vill dela med dig av?

ALLA SORTERS ARKITEKTER BEHÖVS.

var hittar man dig?

lisa.bomble@chalmers.se

Jag gillar att tänka ut mönster som jag kan använda till olika saker. Är det därför jag har blivit arkitekt?

Gert Wingårdh

På veckorna bor han i en lägenhet på Johanneberg tillsammans med sin fru som också jobbar i företaget. På helgerna åker de till sitt *riktiga* hem som ligger utanför stan. Jag träffar Gert på Wingårdhs huvudkontor i Göteborg och försöker under en timme lära känna honom, inte bara som arkitekt utan också som människa. Vilka egenskaper är det som har tagit honom dit han är idag? Han har beskrivit sin framgång som en kombination av *flit och flyt* och när vi en timme senare säger hejdå förstår jag vad han menar med det. Hans väg har varit kantad av olika tillfälligheter som han lyckats ta tillvara på genom att jobba hårt. Vi tar det från början.

När Gert han gick på gymnasiet visste han inte vad han ville bli. Han hade sedan lång tid tillbaka ett intresse för att måla och gillade även konst och film. Filmregisör var han inte intresserad av och funderade istället ett tag på att bli konstnär. Han kände att de begåvade konstnärerna ofta uttryckte sig genom ett trauma som han upplevde att han själv saknade. "Så det kände jag ändå inte att jag ville. Jag trodde helt enkelt inte att jag kunde bli en bra konstnär.", berättar han och fortsätter, "Någonstans i det där så uppstod istället tanken på att jag skulle kunna bli konsthandlare" Efter gymnasiet började han därför plugga ekonomi och konstvetenskap.

Under tiden som elev i konstvetenskap blev han istället väldigt intresserad av arkitektur. "När man läser konstvetenskap betraktas arkitektur som en konstform och jag hade liksom inte reflekterat över arkitektur på det sättet tidigare. Jag kände att arkitektur inte föddes ur ett trauma utan ur en mer positiv samhällsbyggnadsattityd och det gjorde mig väldigt intresserad." säger han.

Det växande intresset för arkitektur gjorde att han bestämde sig för att söka in till Chalmers. Till en början försökte han trippelläsa utbildningarna parallellt utan att riktigt veta vad han ville fortsätta med. "I princip så misslyckades jag med tentorna på handels och av olika skäl blev

inte min konst uppsats klar heller och samtidigt gick det väldigt lätt på Chalmers." berättar han. I konstvetenskapen hade han lärt sig att se på arkitektur utifrån ett konstvetenskapligt perspektiv vilket han upplevde hjälpte honom på Chalmers. "Man gjorde övningar och kanske hade man fått lära sig i konstvetenskapen vad som var det *rätta svaret* lite och jag hade läst mycket värderingar om arkitektur. Så när man skulle skapa något var det lätt att göra det utifrån de värderingarna, på något sätt", förklarar han och fortsätter, "jag fick väldigt snabbt bra respons på det jag gjorde på Chalmers och det är alltid kul att få uppmärksamhet". Utbildningen passade honom bra och han var glad över att få användning för sina ritkunskaper och han valde att fortsätta på utbildningen. Samtidigt umgicks han fortfarande mest med sina vänner på de andra utbildningarna eftersom det på den tiden fortfarande var väldigt *mansdominerat* på Chalmers, som han yttrycker det, och projekten satt han ofta hemma och ritade vilket gjorde att han inte tillbringade så mycket tid på Chalmers. Han beskriver det som att det "gav honom en skön distans till utbildningen."

Sedan de tidigare tankarna om att bli konsthandlare hade Gert varit övertygad om att han ville arbeta utomlands. Dessutom visste han att han hade en tjänstgöring inom värnplikten som

väntade på honom eftersom det varit för många pojkar som var födda 1951 än vad försvaret klarade av. De som inte fick möjligheten när de var 18 kallades istället in senare. Medveten om detta var Gert ivrig att bli klar med utbildningen för att kunna flytta utomlands innan han blev inkallad och på så sätt slippa det hela. Året innan hans tänkta examen ägnade han därför sommaren åt sitt examensarbete för att kunna bli klar tidigare. På så sätt kunde han hämta ut sin examen januari 1975, samma år som han senare skulle fylla 24 år. Men det blev inte riktigt som han hade tänkt och utlandsplanerna ställdes in då han första son föddes alldeles för tidigt och de inte ville riskera något.

1975 var Sveriges byggmarknad påverkad av oljekrisen åren innan och arkitektkontoren var i sin tur tvungna att söka sig utomlands för att få jobb. Gert hade ett stort intresse och många timmars övning bakom sig inom presentationsteknik som vid den här tiden inte var helt enkelt. Arbetet skedde med retuchersprutor och maskeringar och att han behärskade detta gav honom ett visst försprång ut på arbetsmarknaden. "När jag slutade skolan var jag i viss mån attraktiv eftersom jag kunde något som inte andra kunde" säger han. Han började jobba timmar på Olivegrens och när företaget senare vann en tävling i Kuwait bestämde de sig för att anställa Gert och använda

sig av hans presentationsteknik i projektet. Hans tjänst övergick då till en fast anställning, vilket han var, i stort sett, ensam om vid denna tiden.

Gerts tid på Olivegrens ägnades i stort sett uteslutande åt tävlingar vilket gjorde honom lite eftertänksam. "Jag kände att det var lite farligt att inte jobba med realprojektering, att man inte lärde sig yrket tillräckligt bra och ifrån grunden. Man levde lite i en bubbla och gjorde mest skisser utan att tänka riktigt på hur det skulle vara", förklarar han. Samtidigt gillade han inte riktigt den arkitekturen som företaget stod för. "Det är ju ganska vanligt att när man kommer till ett etablerat kontor som ung att man inte gillar det som görs, det tror jag är en naturlig instinkt", försätter han. Samtidigt kände han och hans dåvarande fru att det hade varit bra om någon var hemma och tog ett större ansvar för deras gemensamma barn och eftersom Gert också var den som tjänade minst bestämde de att det var bra om han gjorde det. Efter att ha arbetat i två år, efter sin examen, sa han då upp sig.

Under tiden som han var hemma fick han en förfrågan om att rita en villa åt en vän till familjen. Han tackade ja och startade utifrån det projektet sitt företag. Tomten låg i Fiskebäck och när projektet skulle byggas hade konsekvenserna av oljekrisen några år innan börjat slå igenom vilket gjorde att man isolerade husen mer. "Man hade möjlighet att utforska hur man skulle göra det på ett nytt sätt." Säger han och fortsätter "Jag var så motiverad då att jag gjorde precis allt i det huset. Jag ritade hur elkablarna skulle gå och dimensionerade och gjorde alla beräkningar själv". Det blev en nyttig läxa för honom då huset visade sig ha många tekniska fel. Eftersom de också umgicks med ägarna på sin fritid hade Gert själv många år på sig att uppleva felen. Han fick lära sig av sina misstag och fick en tydlig uppfattning om vad som blev bra och vad som inte fungerade. "Jag kan bara rekommendera att tidigt rita och bygga ett hus själv, det är jättenyttigt", säger han

Från 1978 fram till 1986 växte företaget från att ha varit bara Gert, till att nu vara 5-6 anställda. De ritade någon enstaka villa men i huvudsak var det inredning som de försörjde sig på. Gert undervisade även en del i presentationsteknik på Chalmers, där han också hade möjlighet att hålla utkik efter talangfulla elever som han sedan kunde plocka upp.

1986 kom Wingårdhs första stora genombrott. Gert berättar: "Det kom upp en kille oannonserat till kontoret i keps och sa att han ville bygga ett golfhus, som skulle se lika bra ut som Luisana, och undrade om vi hade lust att göra det" De tackade ja till uppdraget och två år senare stod det färdigt. Projektet blev uppmärksammat och Gert beskriver det som en vändpunkt. "Från och med den byggnaden så gick huvudsysslän från att ha varit inredning till att rita hus",

Redan året därpå, 1989, vann de en tävling om Astra Zenecas utbyggnad i Mölndal, vilket på flera sätt kom att bli en viktig fortsättning på företagets framgång. Gert fick skriva på ett kontrakt att han skulle lägga 80% av sin arbetstid på projektet vilket han också gjorde under de följande fem åren. Projektet innebar en stor säkerhet när det i början av 90-talet blev lågkonjunktur inom byggbranschen. Många av de större företagen gjorde sig av med personal, vilket i de flesta fallen innebar de unga medarbetarna. Det här inträffade också i samband med att man gick över till datorer från att tidigare ha ritat allt förhand. Gert, som bara några år tidigare, haft svårt att

hitta bra personal att anställa, hade vid den här tiden väldigt unga medarbetare som ofta kom direkt från utbildningen. Dessutom hade han ett stort projekt som gav företaget en trygghet. Fördelen med de som kom direkt från skolan var att de hade börjat använda sig av datorer, om än väldigt lite. Astra Zeneca var noga med att arbetet skulle utföras på datorer och kontoret utvecklades mycket. "Vi byggde upp ett kunnande kring datorer och hade unga medarbetare och alla gick en väldigt tuff skola hos Astra så när vi själva började titta på andra uppdrag 94, 95 så var vi väldigt mycket bättre än alla andra kontor rent logistiskt."

Sedan 1990-talet har Wingårdhs fått otaliga utnämnelser och priser för sin arkitektur. Företaget har idag ca 150 anställda och finns i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Gerts roll i företaget har sett väldigt olika ut genom åren. Från att ha varit delaktig i allt, är han roll idag istället att reagera på vad de andra på företaget ritar. "Jag är mycket mer reaktiv än aktiv" säger han och förklarar att hans roll idag också är mycket mer social än tidigare. När jag frågar ifall han önskar att han fick rita mer svarar han "Både ja och nej". Han fortsätter "Det är en frustration att det inte blir exakt som jag vill utan att det blir till 90 % vad jag vill", men förklarar att det ändå är ett medvetet val. "Det som är kul nu är att det är ett väldigt samlat maskineri och att man kan uppnå väldigt mycket." Han förklarar med en liknelse om en *American Cup-båt*; "Det är en väldigt adrenalinkick och berusande känsla på något sätt att veta att man är 18 stycken som grindar och fixar för att båten verkligen ska forsa fram. Samtidigt har man inte absolut kontroll, man är beroende av de 17 andra. Men steget till att sätta sig i en jolle där man gör allting själv är ändå inte så lockande".

"Vi byggde upp ett kunnande kring datorer och hade unga medarbetare och alla gick en väldigt tuff skola hos Astra så när vi själva började titta på andra uppdrag 94, 95 så var vi väldigt mycket bättre än alla andra kontor rent logistiskt."

Överlag tycker han yrket har varit mycket roligare än han förväntade sig. "Jag tror att det är väldigt svårt att beskriva för unga människor att det blir helt andra dimensioner i saker som blir det intressanta. Det går att vara enstöring som arkitekt och det går att vara väldigt social som arkitekt." Han förklarar att det handlar om att hitta var man vill vara "Och det vet man inte så mycket om i början.", säger han och fortsätter med ett exempel: "Jag hade jättesvårt att prata inför människor innan och nu gör jag det regelmässigt och jag visste liksom inte att det skulle ta den utvecklingen".

På helgerna försöker han undvika att arbeta. Iallafall sedan han fyllde 50. Innan dess arbetade han mycket mer. "Nu ser jag till att jag inte gör någonting på helgerna som känns som ett måste". På mornarna kommer han till kontoret strax efter

åtta och på eftermiddagarna lämnar han strax efter sex. "Vi är ett kontor som jobbar väldigt lite över. Sedan är det klart att vi har tävlingar när folk måste jobba stenhårt sista helgen och sånt." säger han men överlag försöker de undvika den sortens arbete. Han berättar också att han har observerat att de som går ner från åtta till sex h när de får barn, nästan alltid får lika mycket gjort som de fick innan. "Jag tror att det sitter väldigt mycket i huvudet" Själv har han aldrig varit så mycket för att jobba kvällar och nätter och säger att han gillar att sova. Hans arbetsdag består till 35% av kontorstid, 40% av resor, 20% av undervisning och 5% av tid med media

Vi pratar om varför det är han som sitter här och inte någon av hans klasskompisar. "Det finns naturligtvis någon slags lust att göra", börjar han, "jag tyckte inte om de husen som ritades när jag blev intresserad av arkitektur. Jag lärde mig av konstvetenskapen vilka möjligheter det fanns med hus och jag tyckte att det inte motsvarades alls av det som byggdes." I många fall tyckte han att det hade blivit bättre om han själv hade fått rita det. "Jag kände också att det var ganska lätt att hitta andra människor som kände på samma sätt, så det var lite en *vi mot världen*-känsla. Det var också en viktig del att vi byggde en organisation från grunden, vi kunde göra saker på det sättet vi ville."

Något som han har med sig från tiden då de arbetade mycket med inredningar var att de kom mycket närmare den ekonomiska processen. "Om jag ritade något som var speciellt kunde det kosta en miljon, en halv miljon eller två. Det var inget som var sant eller som styrdes utav vad vi hade ritat. Vad det kostar är ju en förhandling mycket mer än något annat", säger han och fortsätter, "Den insikten gjorde att vi var intresserade av att ge oss den tiden att förhandla till oss lösningar och se vad det var som kostade mycket. Många arkitekter lägger sig platt för var som är dyrt. Det handlar också om att vilja lite mer"

Vi pratar om prestationsångest och att inte bli nöjd. Han har svårt att bli nöjd men har väldigt lite prestationsångest, vilket låter som en fördel i hans situation. Han berättar istället om hur han, under flera år, åkte omvägar till flygplatsen för att slippa se universeum när det stod klart. Han ville inte se alla misstag. Ändå är universeum det exemplet han lyfter upp när vi pratar om byggnader han är nöjd över. Han berskriver det som en "bra process från beställarsidan. De ville goda saker vi kunde svara upp på det och jag tycker det blev en bra och spännande byggnad." Han gillar pulsen i att arbeta med projekt. "Man går in i det med väldigt intensitet men det finns också ett slut på det."

Han beskriver anledningen till att han har svårt att vara nöjd som att han "ser vilka möjligheter som finns. Det man har lättast att inte vara missnöjd över är när andra har fattat beslut åt en som kompromisser. När man hållt något själv i sin hans som inte riktigt blivit som man vill, just då när det står färdig och man ser misstaget i all sin pryd, då blir jag väldigt frustrerad"

En timme går fort och jag avslutar med att ta några bilder. Gerts resa är intressant med en påtaglig mix av flyt och flit. Och det är nog så det behöver vara. För att lyckas klarar man sig inte på det ena. Man behöver båda delarna. ■

hej
petra gipp

vem är du?

arkitekt, utbildad i Danmark.

när, var och till vad har du utbildat dig?

1994-2010 i Köpenhamn på Kunstakademiet
målare, fotohobby. tävlar länge för skulptör

vad arbetar du med idag?

egen studio, petra gipp arkitektur AB -
med. 6-8 anställda

vad vill du uppnå med ditt jobb?

konstnärlighet, angelägenhet, ett eget
uttryck

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

restadels offentliga projekt, ex skolor
kyrkan, konstruktion, konceptprojekt

vad är det bästa med ditt jobb?

arbetsfria tillsammans m. andra människor,
konstnärligt uttryck

vad är det sämsta med ditt jobb?

stor arbetsbörda, svårt att planera,
byggsamhället är en mycket konservativ
värld.

vad brinner du för?

arkitektur

vad är ditt drömuupdrag?

en stor beställare som är mycket
intresserad av arkitektur!!

vad önskar du att du visste när du tog examen?

vikten av att lyssna till sin längtan

något annat tips du vill dela med dig av?

känn efter vad du vill göra - och
pröva sedan att göra det du önskar

var hittar man dig?

www.gipparkitektur.se

Pär P Pär

hej FRÅN THUKJEBEN

Pär

WASANTA... MIN MINSTA
DOTTER FÖR TAN
PÅ PATIENT

vem är du?

45 ÅRIG ARKITEKT FRÅN GÖTEBORGS

när, var och till vad har du utbildat dig?

TOG EXAMEN FRÅN CHALMERS ARKITEKTUR
2001

vad arbetar du med idag?

DRIVEN EGEN VERKSAMHET I HELHETSUS OCH I
TRÖR RITAR OCH GENOMFÖR BYGNINGS

vad vill du uppnå med ditt jobb?

GODA RUM O BYGGANDEN; MILJÖN LÖR GEN
SINA BRUKARE EN POSITIV KÄNSLA GALL UPPLEVELSE -
RIKEDOM, LEFVULLHET O ENERGI

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

SKISSANDE, PROJEKTERANDE, PROJEKTERING,
KOMMUNICERANDE, UPPHANDLNING, UPPFÖLJNING

vad är det bästa med ditt jobb?

MÖTET MED ENKELTARE MÄNNISKOR OCH FÖRMÅGAN ATT
FÖREBRUKA BYGGA MILJÖN TILLITNING MED GEN

vad är det sämsta med ditt jobb?

SVÄRIGHETERNA MED ATT TILLGÖDSE KUNDÖNSKANDET
AVSEENDE "LEVERANSKAPACITET" (SÄSB LEVERANS) FÖREKAT MED
ETT LITET ARKITEKT FÖRETAG: DET BILLY MGT ÖKASTO...

vad brinner du för?

ANSVARSÄTTNING KUNNA MATERIALITÄT, PLATSANPASSNING, ENERGI
FRÅGOR: ATT TA SITT PROJEKT FRÄMRE SKISSANDE TILL GENOMFÖRNING
MED BIBEHÅLLANDE AV GRUNDIDÉEN EN OAN

vad är ditt drömmuppdrag?

ETT HVBUD SOM IMBETÄLLER FÖLJANDE: • EN VALDEN PLATS • EN UNDRAS -
GIVARE SOM VÄRMEVITTEL EN BYGGANDE VARJ GÖSTÄTTING DÄREB PÅ ETT STORT OCH
TYDigt IDÉNYSSIGT INHÅLL • MÖJLIGHET ATT ARBETA MED INNOVATIVT ENERGITETNIK

vad önskar du att du visste när du tog examen?

INOM SPECIFIK OBTAL FRÅGA, MEN SÅR TYDLIGT ATT ARKITEKTUTBILDNINGEN BÖRDE
FÖKULLERA MER PÅ KOMMUNIKATION (FÖRSTÄLLNING): FÖRMÅGAN ATT PRESENTERA OCH SÖLJA
VÅRA IDÉER

något annat tips du vill dela med dig av?

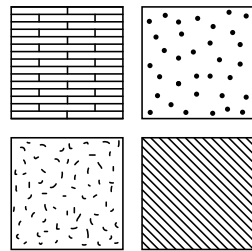
TILL EN NYUTERMINERAD ARKITEKT? FOKUSERA PÅ FÖRSTÄLLNINGSTÄNK (OCH OVN)
GÖR INGET OCH INTE BRANNEN FÖR. VÄNTA INTE BÖBET UTAN ATT HA NÅGÅR
BESTÄLLAN KONTAKTEN, DUMPA INR PRISER PÅ DIN TD.

var hittar man dig?

www.helhetshus.se, par@helhetshus.se

TIPS III

MATERIAL

Det finns många materialbanker på internet och vissa är helt gratis. Materialbanker är sidor som samlar högupplösta bilder på olika material och miljöer som du kan använda dig av när du arbetar med perspektiv, fasader eller presentationsmaterial. På *texturelib* kan du välja mellan två storlekar att ladda ner bilderna i, beroende på vad du ska använda dem till. I den här tidningen har jag använt mig av betong, vatten och granit som struktur för olika sidor. Till exempel på s. 12, s. 52 och s. 57

Jag gillar nya sätt att göra om något på. Ändra från något vanligt till något nytt. Är det därför jag har blivit arkitekt?

hej
Pål Røjgaard Hørrygaard

vem är du?

arkitekt SAR/USA

när, var och till vad har du utbildat dig?

kunglig danska konstakademien: Köpenhamn

vad arbetar du med idag?

arkitektur och design, forskning samt undervisning på arkitekturstolan KTH

vad vill du uppnå med ditt jobb?

förhoppa mig i mitt intresse för rum och koppla arkitekturteori med arkitektur praktiskt.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Jag initierar arkitekturprojekt för kommuner och potentiella beställare. Jag ritat möbler utifrån egna idéer. Jag ritat bygglösning i rummet som mindre projekt

vad är det bästa med ditt jobb?

Jag älskar mig att det från lyden är intressant, mestadels. Jag har stor frihet att bestämma själv över min arbetstid och vad jag arbetar med.

vad är det sämsta med ditt jobb?

Sämsta med jobbet är en tuff arkitektursyn samt stöbenta upphandlingsrutiner generellt i Sverige. Svårt att slå sig in på marknaden som gynnar stora företag

vad brinner du för?

Jag brinner för att skapa intresse för min arkitektur och design. Och att få min egen produktion att idé →

vad är ditt drömmuppdrag?

Drömmuppdrag är en beställare som har stort förhållande för min kompetens och att arbeta igenom en helhet mellan alla skeden, mellan plats, arkitektur och möbler

vad önskar du att du visste när du tog examen?

vet ej.

något annat tips du vill dela med dig av?

seleta Längsiktigt.

var hittar man dig?

www.horrygaar.se

nej
FBI Sjögård Havn

Antallet 2015/16

Kunligt bandede kampe i Danmark: København

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

Antallet af bandede kampe i Danmark: 2015/16

PEPPNING

DU ÄR

HON ÄR

JAG ÄR

BLIR MAN AV ATT
GÖRA OCH PROVA

För att kunna arbeta effektivt och få ut så mycket som möjligt av sina arbetstimmar är det viktigt att hitta en process som fungerar bra för just dig. Det pratas en del om processen under de första åren på utbildningen, men för mig tog det lång tid innan jag riktigt förstod hur jag fungerar.

Under 2012 hade vi en kurs där vi i helklass skulle analysera ett samhälle som vi arbetade med. Varje måndag delades vi in i mindre grupper som skulle jobba tillsammans under veckan. Veckorna avslutades med inlämning och redovisning. Vecka efter vecka upprepades samma beteende, känslor och agerande. Det blev som en analys av mig själv. Ofta när man arbetar i större projekt kan det kännas som att börja om från början varje start, eftersom det var längesen man var i situationen senast. Upplägget i kursen hjälpte mig att få en väldigt tydlig bild över hur jag fungerar.

Min process innehåller flera faser, men för att få en översikt kan de delas in i tre större faser. I fas 1 har projektet inte riktigt kommit igång. Jag ägnar mycket tid åt att tänka och analysera. Jag tänker ut olika steg av vad som behöver göras och uppskattar hur lång tid det kommer ta. Den här fasen gör mig ofta ganska matt. Eftersom jag får en lång lista över vad som behöver göras innan jag ens börjat känns det ibland övermäktigt. Det gör att jag ofta har väldigt svårt att komma igång > jag börjar tvivla på varför jag gör det jag gör > känner mig oinspirerad > känner mig lat. I början var detta väldigt påfrestande eftersom jag varje gång behövde övertyga mig själv om att jag kan, vill och ska. Nu är jag lugnare och behöver jag inte fundera så mycket på varför jag inte kommer igång.

I fas 2 sätter jag mig ner och arbetar. Det går långsamt och det är många beslut som behöver fattas. Alla beslut påverkar varandra och det känns som ett moment 22. Allt går ganska ryckigt. Ibland flyter det och nästa stund är det tvärstopp.

Fas 3 inleds mot slutet av projektet när alla beslut är fattade. Man vet exakt hur mycket tid som finns kvar och vad som behöver bli gjort. Jag älskar denna fasen. Jag kommer in i något slags *workmode* som jag hinner glömma av att jag har i mig mellan gångerna. Jag blir ofta väldigt glad och känner att jag är på rätt plast vid rätt tillfälle. Jag känner mig stark och tar motgångar rationellt.

tycker du som
jag så gör vi det
en annan dag

Jag gillar att arbeta med grafik, göra loggor, inbjudningskort och grafiska profiler. Är det därför jag har blivit arkitekt?

hej KAMI PETERSEN

vem är du?

JAG BRUKAR KALLA MIG GENERALIST MEN
JAG INTRESGERAR MIG MYCKET FÖR FORMGIVNING,
POLITIK, STADSPANERING, UNDERVISNING M.M.

när, var och till vad har du utbildat dig?

ALLT MÖJLIGT, MESTADELS PLÅGAT ARKITEKTUR I LUND
OCH DELFT I NEDERLÄNDERNA. KRING MILLENIESKIFTET.

vad arbetar du med idag?

F.N. MEST MED WEBBASERAD KOMMUNIKATION MEN ÄR
OCKSÅ POLITIKER FÖR MILJÖPARTIET DE GRÖNA I MALMÖ.
SITTER DÄR I STADSBYGGNADSNÄMNDEN.

vad vill du uppnå med ditt jobb?

I ALLT SÖRRE UTSTRÄCKNING EN RÄTTVIS, JÄMLIK OCH
HÅLLBAR VÄRLD, ÄVEN OM JAG SÄKLART MEST VECKAR
PÅ DET LOKALA PLANET.

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

SOM EGENFÖRETAGARE MYCKET VARIERANDE - ANALYS, FORM,
UTVECKLING, UTBILDNING. SOM POLITIKER BLIR DET MYCKET
LÄRANDE OCH EN HEL DEL MÖTEN, MEN OCKSÅ UTÅTRIKAT ARBETE.

vad är det bästa med ditt jobb?

FLEXIBILITETEN

vad är det sämsta med ditt jobb?

OSÄKERHETEN

vad brinner du för?

MEDEVETEN DESIGN
FORMGIVARENS INFLYTANDE
SAMHÄLLETJ GESTALTNING

vad är ditt drömuupdrag?

JAA TROR ATT DE FLESTA
UPPDRAG KAN VARA DRÖMUUPDRAG, OM
MAN SER TILL ATT SKAPA UPPDRAGET TILLSAMMANS M. KUNDEN

vad önskar du att du visste när du tog examen?

JAG SAKNAR ETT PAR PÖNING 😊

ÖNSKAR ATT JAG TAR DEM EN VACKER

DAG, NÄR JAG HAR TID...

något annat tips du vill dela med dig av?

ARBETSMARKNADEN SER INTE UT
SOM FÖR. LBS INTE IN DÄR I DITT YRKE.

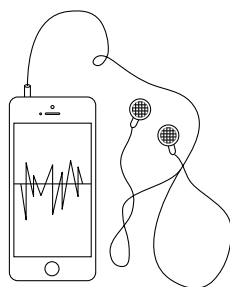
var hittar man dig?

KAMI@GUESTSTARS.NET

ILLUSTRATION
(OFRIVILLIG):
FRANKA, 3 ÅR.

TIPS IIIII

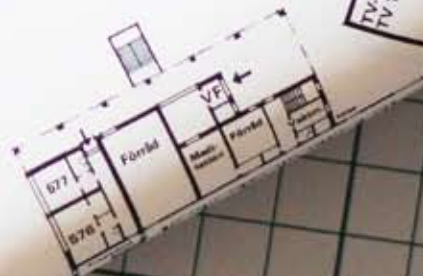
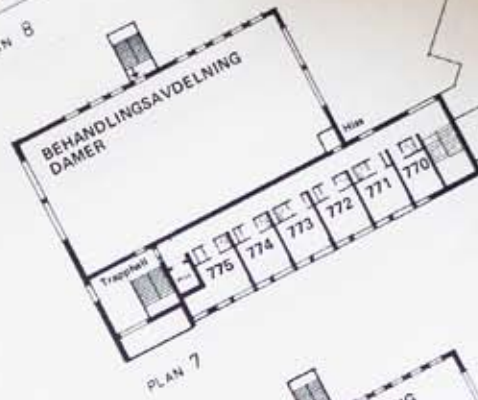
STADEN

Staden är en podcast som handlar om arkitektur och stadens utveckling. Den drivs av Dan Hallemar som är chefsredaktör för tidningen Arkitektur och Håkan Forsell som är urban historiker och författare. Genom att diskutera och prata om olika städer, fördelar och nackdelar, vill Håkan och Dan se vad som döljer sig bakom fasaden. Staden produceras i samarbete med Sveriges arkitekter och tidskriften arkitektur. Nedanför är några exempel på städer som du kan lyssna och lära dig mer om.

LISSABON ▲ SUNDSVALL ▲ UPPSALA BERLIN ▲ HJO ▲ KIRUNA
HELSINGFORS ▲ VÄSTERÅS ▲ MANCHESTER ▲ STOCKHOLM

SÅ OM MAN INTE
KOMMER IN PÅ
UTBILDNINGEN ÄR DET
HOPPLÖST ?

TORA FÄLTED

University of South Australia, Adelaide, Australia
Carleton University, Ottawa, Canada
Chalmers tekniska högskola, Göteborg, Sverige

Tora visste att hon ville bli arkitekt när hon tog studenten. Samtidigt ville hon ut och resa. Hennes betyg räckte inte för att komma in på Arkitektur på Chalmers så hon bestämde sig för att söka till arkitektskolor utomlands. På det sättet fick hon både se världen och utbilda sig det hon ville på samma gång. Hon sökte till University of South Australia och kom in. Hon hade varken varit i Australien eller något annat land så långt borta innan, men såg det inte som något problem.

Efter två år på utbildningen sökte hon en utbyterstermin i Canadas huvudstad Ottawa. Där studerade hon på skolan Carleton University, som har en mer traditionell inriktning än University of South Australia, med till exempel stort fokus på att rita för hand.

När hon kom tillbaka till Australien avslutade hon sin kandidat och bestämde sig för att söka till en svensk arkitekturmater. Eftersom hennes kandidatexamen var utländsk ansökte hon som utbytestudent med sin portfolio och kom in på; Master Program of Sustainable Development, på Chalmers i Göteborg.

Tora skriver just nu på sitt examensarbete och planerar att bli färdig sommaren 2014

MATTIAS WRELAND

Konstfack, Stockholm, Svergie
Lunds Tekniska Högskola, Sverige, Lund

Mattias läste "Möbeldesign och Inredningsarkitektur" på Konstfack, som utbildningen fortfarande hette när han gick där. Han var mest intresserad av möbeldesign men också av mer konstnärligt skapande som måleri och foto.

Utbildningens arbete var ofta i en arkitektur kontext och han blev snabbt intresserad av byggnadsarkitektur och framförallt av mindre byggnader. Under utbildningens sista år sökte han sig därför till Lunds universitet och arkitekturutbildningen där han fick gå som gästelev under en termin och läste kurser som "Villan" och "Byggnadsteknik för småhus".

Efter sin utbildning startade han tillsammans med en bekant, som är arkitekt, företaget Franson Wreland. Från början tog de sig an alla uppdrag de fick tag i. Allt från renoveringar, kontorsinredningar, villor, tillbyggnader till mer unika uppdrag som julskyltningsbelysning. Villorna var de som båda tyckte var absolut roligast att ägna sig åt. Några villor som de ritade fick också uppmärksamhet i media, vilket gjorde det enklare för dem att ägna sig åt det som de gillade mest. Tolv år senare har de nu ritat ett 20-tal hus och de flesta med en konceptuell prägel.

SOFI NILSSON

Jönköpings Tekniska Högskola, Jönköping, Sverige
Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg, Sverige

Sofi var intresserad av arkitektur och började efter gymnasiet att läsa byggnadsteknik med arkitektur som inriktning på Jönköpings tekniska högskola. 2007 tog hon sin kandidatexamen och därefter blev hon anställd på White. Jobbet var bra men hon upplevde att hon kom in i arbetsprocessen för sent. Istället för att arbeta med beslut som redan var fattade ville hon träffa kunden och vara med i processen från början.

För att kompettera sin utbildning tog hon därför så småningom tjänsledigt och sökte sig vidare. Hon kom in på Design for Sustainable Development som är ett av masterprogrammen i arkitektur på Chalmers. Där pratade hon med studievägledaren för att se vad hon kunde göra för att kunna tillgodoräkna sig sin tidigare utbildning i Jönköping och få ut en examen i arkitektur. Hon lämnade in sina tidigare projekt för att få dem omvärderade och genomförde de kompletteringar som krävdes för att de skulle motsvara kurserna för en arkitekturkandidat.

Sofi blev klar med sin master i arkitektur i januari 2014 och har återgått till sitt jobb på White. Nu med möjlighet att engagera sig i projekten som utbildad arkitekt.

hej
Claes Caldenby

vem är du?

Professör emeritus Arkitekturans teori o. historia
en i redaktionen för tidskriften Arkitektur
tre barnstavn

när, var och till vad har du utbildat dig?

Arkitektur KTH 1971
Fil kand Östas univ. 1974
Tekn dr Chalmers 1992

vad arbetar du med idag?

Föreläser på högskola o. i folkbildning
Skriver i tidskriften Arkitektur
Forskar om nyare arkitekturhistoria

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Förmedla arkitektur som lust och kunskap
till en ny generation och en bred allmänhet

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Mångskriftande: orke tala och skriva
om arkitektur i väldigt olika sammanhang,
från det djupast professionella till det breda allmänna

vad är det bästa med ditt jobb?

Som emeritus: orke jag lugnt och eftertankligt
förhålla på med det jag tycker mest om

vad är det sämsta med ditt jobb?

Sömnen? Det har jag valt bort.

vad brinner du för?

Allt göra precis det jag gör

vad är ditt drömmuppdrag?

Allt göra precis det jag gör

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Allt vad arkitektur kan vara. Men så tänkar
det inte. Man lever livet framlänges, inte baklänges.
och det är själva prängen: livet som upptäckesfärd

något annat tips du vill dela med dig av?

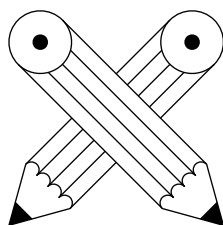
Var skeptisk. Och nyfiken. Och gör det vi har lust för.

var hittar man dig?

caldenby@chalmers.se

TIPS III

FONTER

Vill man använda sig av andra fonter än de som redan finns på datorn är det enkelt att ladda ner. De flesta fonterna är gratis om du använder dem för eget bruk. För att lägga in dem i datorns fontbibliotek finns tydliga och enkla beskrivningar på google. Ett exempel på ställen att ladda ner fonter på är *dafont.com* där alla fonter som har använts i den här tidningen finns. Har man sett ett typsnitt man gillar men inte har namnet på kan man använda sig av appen *whatthefont*. Genom att ta ett foto av texten får du upp olika förslag på vilken font det skulle kunna vara som du sedan kan söka efter och ladda ner.

jag har använt mig av helvetica OCH DENNA, SOM HETER BASIC TITLE FONT
DENNA, SOM HETER FINE STYLE Denna, som heter Barkentina
DENNA, SOM HETER GOBOLD BOLD och den här, som heter *Times New Roman, Italic*
och lika olika i manus

**“All good
architecture leaks”**

ALLT / DET
BEHÖVER INTE VARA
SJÄLVKLART

.5 .6+12

.9

.7 .1+8

.2

.3

.11

.4

.10

20131209 EH

hej

Emma Helgesson
3ra arkitektkontor

vem är du?

En extaren kvinna född 1952 med lång erfarenhet som anställd ar projektör. Närmast egen företagare sedan 88r

när, var och till vad har du utbildat dig?

1975-1981 Chalmers Arkitektur

vad arbetar du med idag?

Primärt som arkitekt med specialitet tillgänglighet o användbarhet utifrån bygglagstiftning - certifierad sakkunnig enligt TL

vad vill du uppnå med ditt jobb?

Förtroende att göra ett (tillräckligt) bra jobb även bidra till att höja kvaliteten inom bygg o göra världen till en bättre plats

hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Rådgivning, granskning, sakkunnighetsutlåtande, fräddrag mm kring tillgänglighet. Inom mindre projektutveckling framför allt i tidiga skeden fram till byggstart.

vad är det bästa med ditt jobb?

Som egen företagare har jag stor frihet. Jag har varierande uppgifter o ständigt nya frågor. Jag arbetar för o prövar så att det främmande blir en bättre miljö för personer med funktionsnedsättning o därmed för alla

vad är det sämsta med ditt jobb?

Mitt bidrag/arbete sker ofta i sena skeden o blir därmed tillvis mycket stressigt.

vad brinner du för?

Att göra mitt stäm i världen för att världen ska bli lite bättre plats att bo på...

projektutveckling - vad är ditt drömmuppdrag?

Ett roligt uppdrag i rimlig storlek o att arbeta med det från början till slut (inriktning färdig) o med rimlig tidplan. Gärna bofasthet

vad önskar du att du visste när du tog examen?

Inte som jag kommer på

något annat tips du vill dela med dig av?

Som arkitekt jobba för rimliga projektbudgeter och rimliga anbud. Arkitektkåren som sådan undervisar sig själva genom att ställa upp på ovimliga villkor...

var hittar man dig?

genom sökmotorer tex Google eller via www.arkitekt.nu

Architects for humanity

Möjligheten att kombinera olika intressen till en gemensam syssla är fin. Två helt skilda intressen kan med största sannolikhet slås ihop till något unikt och intressant. Två människor som gjort precis det är Cameron Sinclair och Kate Stohr. De är grundarna av Architects for humanity och har under de senaste 15 åren arbetat hårt för att göra skillnad i världen samtidigt som de fått möjlighet att göra precis det som de brinner för.

Architects for humanity har funnits sedan 1999 och startades för att bidra till nya bostäder i det krigsdrabbade Kosovo. Cameron och Kate blev tagna när bristen på bostäder i Kosovo uppmärksammades på nyheterna. De började fundera på vad det fanns för möjlighet att hjälpa till. Cameron var nyutbildad arkitekt och Kate arbetade som journalist och TV/web producent. Cameron hade bara något år tidigare ägnat sitt examensarbete i arkitektur åt att förse New Yorks hemlösa med tak över huvudet.

De bestämde sig för att anordna en tävling där arkitekter över hela världen kunde skicka in förslag över lösningar och idéer för att skapa nya bostäder i Kosovo. För att nå ut med informationen skapade de en hemsida där man kunde läsa mer om både tävlingen och situationen i Kosovo.

Utan att förstå bredden i det de just hade startat började förslag från olika delar av världen trilla in. Responsen var enorm! Lägenheten fylldes av flera hundra tävlingsbidrag och Cameron och Kate var överväldigade. Gensvaret gladdede dem men framförallt försod de att intresset för den här sortens möjlighet för arkitekter att hjälpa till var väldigt stort. Det blev starten för Architect for humanity.

Av världens totala befolkning på drygt 6,8 miljarder, lever ca 1 miljard människor i svår fattigdom, 4 miljarder människor i växande men svaga ekonomier och var sjunde människa lever i en tillfällig bostad. Utöver det tvingas varje år 100 000-tals människor fly från sina hem på grund av krig eller naturkatastrofer. Det här är människor som är i stort behov av nya lösningar och idéer för att få vardagen att fungera. Av världens totala befolkning är det ca 2% som har råd att ta hjälp av en arkitekt eller en designer.

Sedan 1999 har AFH växt kraftigt och har idag ett nätverk med över 40 000 professionella arkitekter och designers som jobbar för att komma på nya lösningar. Idag pågår över 30 projekt och varje år kommer 10 000-tals människor i kontakt med konstruktioner och lösningar från organisationen. AFH ser sina klienter som designers, det är

viktigt att människorna som kommer använda lokalerna är med under processen för att känna sig delaktiga.

AFH har över 150 företag och organisationer som stödjer deras arbete. Av pengarna de får in går 3% till att uppmärksamma situationen, 9% till administrativa kostnader och 88% till konstruktion och design.

2006 utvecklade AFH en ny träffpunkt där arkitekter, designers, byggmästare och deras klienter kan ta del av varandras arbete. Sidan heter www.openarchitecturenetwork.org och har över 20.000 medlemmar. Med hjälp av ett loggin har du tillträde till andras lösningar, idéer och även CAD filer. Cameron Sinclair förklarar idén bakom hemsidan: "Vi lär oss av att testa och av våra misstag men inte bara av våra egna misstag". Kunskap och information för att utvecklas är gratis och till för alla. Sidan skapades som en katalysator för nytänkande, för att skynda på och sprida kunskapen.

AFH anser att det är mycket viktigt att ta tillvara på den kunskapen som redan finns. Istället för att man kommer till en plats och tycker sig se precis vad som behövs använder man sig av människor som är uppväxta eller har bott en längre tid i området. Den som vill kan också starta en egen avdelning för AFH i sin egen stad eller sitt land. Tanken är att man vet mer om sin egen stad, sitt eget land och dess behov än någon som kommer utifrån. Det gör att arbetet kan komma igång snabbare eftersom kunskapen redan finns och på så sätt sparar man tid. AFH har idag över 50 st. lokala avdelningar över hela världen.

"How do you improve the living standards of five billion people? -With hundred million solutions."

Att hjälpa till är inte alltid okomplicerat. Det finns många som vill hjälpa till, men som inte riktigt vet hur och det är viktigt att man inte tror att allt man gör bidrar till det bättre. Cameron berättar i Tidningen Arkitektur 2006 om hur en katastrof också får oerfarna arkitekter att ingripa. Två dagar efter tsunamin i indiska oceanen vandrar trupper av Holländska arkitekter runt på Sri Lanka för att leta efter projekt att arbeta med. De undrar om man inte kan använda något som Buckminster

Fuller eller Shigeru Ban gjort. Sinclair hävdar under många omständigheter; nej och förklarar att det var relativt nyss som arkitekter insåg att inte "one size fits all".

Det finns inte en lösning som fungerar överallt utan det krävs engagemang och varsamhet. Att hjälpa andra människor handlar inte bara om att ge dem vad man själv tror eller antar att de behöver, det handlar om att ta hänsyn till kultur och situation och verkligen sätta sig i hur, och av vem, byggnaden kommer att användas av. Runt om i världen finns olika behov och krav. På Open Architectures hemsida står det "How do you improve the living standards of five billion people? -With hundred million solutions." Det behövs många lösningar som tar bort problem och som samtidigt inte skapar några nya. Man måste tänka framåt och vara medveten om allt. Lösningarna måste vara hållbara, effektiva och billiga. Det handlar inte om att tänka grönt utan om att människorna som kommer bo i husen lever på mindre än 5 kr om dagen, de har inget alternativ.

Katastrofbostäder är komplicerat på många sätt. Först och främst behövs en akut lösning som är tillfällig. Tanken är att den akuta bostaden ska användas tills ytterligare en tillfällig bostad finns på plats där det finns möjlighet att bo under ett till två år. Under den tiden byggs de permanenta hemmen upp som människorna sedan kan flytta in i. Risken är att människorna bosätter sig permanent i de tillfälliga bostäderna och aldrig flyttar tillbaka till sina ursprungliga hem. För att systemet ska fungera behövs akutbostäder och i viss mån tillfälliga bostäder återanvändas på andra platser, i liknande situationer och på så sätt låta människorna återgå till sina vanliga hem.

Efter 15 år i organisationen, som de en gång startat, har Cameron och Kate nu beslutat sig för att gå vidare. Kate slutade under Hösten 2013 och Cameron gick under våren 2014. Organisationen de startade, i sina yrkeskarriärers början, har växt sig stor och stabil och hjälper idag fler personer än de någonsin kunde drömma om. Kate och Camerons framtida jobbplaner är inte kända men det ska bli intressant att följa vad de tar sig för.

Vill du veta mer om organisationen eller sätta dig in i ämnet överlag finns det flera intressanta föreläsningar med Cameron på bland annat Ted talks. 📌

**“It angers me when
sustainability gets used
as a buzz word**

**For 90 percent of
the world, sustainability
is a matter of survival”**

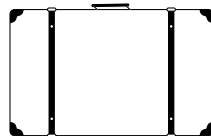

Jag gillar att blanda mönster och form. Är det därför jag har blivit arkitekt?

VARFÖR 8

TIPS IIIIII

PACKA IHOP

När man arbetar med projekt och presentationer (eller tidningar) använder man sig ofta av InDesign. När man lägger in bilder i programmet länkar man dem från andra program. Filen man arbetar i behöver då inte ta hand om hela bilden utan bara länken till bilden som egentligen ligger någon annan stans. Det gör att din fil blir lättare och snabbare att arbeta i. Problemet med detta är att länkarna inte följer med om du till exempel vill lägga filen på en extern hårddisk. Då behöver man packa ihop. Genom att gå in på *file > package* och sedan klicka på de rekommenderade valen skapar datorn själv en ny mapp med allt innehåll du behöver för att kunna använda filen. Förutom din huvudfil och bilder packeras också fonterna du använt dig av om de skulle vara så att de inte finns på nästa dator du öppnar det med. Väldigt enkelt och väldigt användbart.

Hej mig själv från framtiden!

Här är det vår och jag längtar efter att du (jag) kommer hit.
Men tills dess kommer det här istället en liten hälsning ifrån vardagen.
Du får välja.

a) Jag vaknar för andra gången och sträcker på mig så att katten hoppar ner från sängen. Jag går upp och äter frukost. Kanske en halv kopp kaffe. Jag kollar min mail och slår upp almanackan. Det är fredag. Måndag-torsdag är jag på kontoret men fredagar ägnas helt åt mitt eget. Jag ringer ett samtal och bokar ett möte. Hela förmiddagen har jag tid till att illustrera och på eftermiddagen ska jag posta de sista beställningarna som ligger och väntar.*

b) Klockan ringer tidigt och jag drar mig upp. Lite sen hoppar jag upp på cykeln och trappar in de minuterna som jag låg och drog mig. En vanlig dag på kontoret. Vi arbetar med två projekt just nu. Jag jobbar mest med en privat villa på en smal tomt mellan två befintliga byggnader. Vi diskuterar material. Jag befinner mig kanske på Öland eller i Frankrike.*

c) Jag sover till halv 11. I flera veckor har det varit långa dagar och sena kvällar men nu är det äntligen klart. Min första bok. Igenomläst en miljon gånger och nu helt utan stavfel. Hela manuset är inskickat till förlaget och om två veckor kommer jag hålla det färdiga resultatet i min hand.*

d) Det här skulle du inte tro på ändå...men*

*Visst är det fint? Att man inte har en aning om var man hamnar tillslut. Och ändå känns det som det var precis det här som jag har väntat på sedan alltid. Det finns nog ingen sysselsättning i hela världen jag skulle byta bort mot detta. Tänk va? Så fint. Vi ses snart

puss och kram

Jag vill verkligen tacka alla som har varit delaktig i *lika olika*. Jag vill tacka alla som har tagit sig tid att svara på enkäter, mail och alla ni som deltagit i undersökningar och bollat idéer. Jag vill tacka för engagemanget och bemötandet och det faktum att jag inte har fått ett enda nej från någon som jag tillfrågat. Det är fint.

Lisa Bomble ▲ Claes Caldenby ▲ Mattias Hagberg ▲ Gert Wingårdh ▲ Hedvig Olsson ▲ Sara Boustedt ▲ Nathalie Mair ▲ Anna Weber ▲ Sara Göransson ▲ Stellan Westerberg ▲ Pär Thurfjell ▲ Eva Helgesson ▲ Amanda Wegner ▲ Katarina Bonniver ▲ Tor Lindstrand ▲ Petra Gipp ▲ Kami Petersen ▲ Per Blomberg ▲ Pål Røjgård Harryan ▲ Gunilla Linde Bjur ▲ Tora Fälted ▲ Sofi Nilsson ▲ Mattias Wreland ▲ Linn Dahlgren ▲ Rickard Stark ▲ Niklas Sjöstedt ▲ Anna-Johanna Kaslander ▲ Statistiska Centralbyrån ▲ Hanna Stoltz ▲ Oscar Hagberg ▲ Gunilla Hagberg. TACK

